

Elsäkerhetsverket
Box 4
681 21 Kristinehamn

Dnr23EV1830

Parter: Easee AS ./ . Elsäkerhetsverket

Målet gäller: Föreläggande enligt radioutrustningslagen (2016:392)

Domstolen har fått in handlingar i målet. Handlingarna följer med detta brev.

Lämna ett yttrande till domstolen

Ni ska lämna in ett skriftligt yttrande där ni bemöter det som står i handlingarna. Domstolen måste ha yttrandet **senast den 17 april 2023**. När tiden har gått ut kan domstolen komma att avgöra målet, även om något svar inte kommit in.

När ni skickar in yttrandet

Uppge ert namn, målnummer 1281-23 och det telefonnummer som ni kan nås på. Lämna också e-postadress, så att vi framöver kan skicka handlingar i målet via e-post.

Skicka gärna in handlingarna till domstolen digitalt, helst i PDF-format. De behöver då inte lämnas på annat sätt. På www.domstol.se/skickadigitalt finns information om hur ni kan lämna in handlingar digitalt.

Har ni frågor?

På webbplatsen finns information om domstolen och om handläggningen. Kontakta oss gärna vid frågor – ni når oss via e-post forvaltningsrattenikarlstad@dom.se eller per telefon 054-148500.

Charlotte Vivungi

Bifogade handlingar: aktbilaga 47, 50

17 mars 2023

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD
Enhet 1INKOM: 2023-03-20
MÅLNR: 1281-23
AKTBIL: 47

Till

Förvaltningsrätten i Karlstad

SKYNDSAM HANDLÄGGNING**ÖVERKLAGANDE OCH BEGÄRAN OM INHIBITION**

- Klagande:** Easee AS, org.nr 920 292 046
Grenseveien 19
4313 Sandnes
Norge
- Ombud:** Advokaterna Niklas Sjöblom, Christoffer Monell och Mattias Forsberg
samt biträdande jurist Elise Aronsson
Mannheimer Swartling Advokatbyrå AB
Box 2235
403 14 Göteborg
Tfn: 031-355 16 00
Fax: 031-355 16 01
E-post: niklas.sjoblom@msa.se / mattias.forsberg@msa.se /
elise.aronsson@msa.se
- Motpart:** Elsäkerhetsverket, org. nr 202100-4466
Box 4, 681 21 Kristinehamn
- Överklagat beslut:** Elsäkerhetsverkets beslut om försäljningsförbud, krav på eliminering av risker, återtag från återförsäljare samt betalningsskyldighet, dnr 22EVI261

I egenskap av ombud för Easee AS ("Easee") får vi med stöd av bifogade behörighetshandlingar härmed inkomma med överklagande av Elsäkerhetsverkets beslut den 14 mars 2023 ("Beslutet") samt begära inhibition av detsamma under anförande av följande.

Vänligen notera att överklagandet innehåller **begäran om inhibition** varför ärendet bör handläggas **skyndsamt**. Easee får även förbehålla sig rätten att komplettera sitt överklagande och sin begäran om inhibition.

A. Bakgrund

1. Elsäkerhetsverket är marknadskontrollmyndighet över radioutrustningslagen (2016:392) i fråga om radioutrustnings egenskaper när det gäller elsäkerhet.¹
2. Enligt Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011 ("**Marknadskontrollförordningen**") ska en marknadskontrollmyndighet säkerställa att ekonomiska aktörer vidtar lämpliga och proportionella korrigerande åtgärder för överensstämmelse med lagstiftningen.
3. Vid utövandet av en marknadskontrollmyndighets befogenhet ska hänsyn tas till faktisk och potentiell skada som följer av en bristande överensstämmelse, och befogenheterna ska utövas effektivt, ändamålsenligt och i enlighet med proportionalitetsprincipen.²
4. Av Europaparlamentets och Rådets direktiv 2014/53/EU av den 16 april 2014 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om tillhandahållande på marknaden av radioutrustning och om upphävande av direktiv 1999/5/EG ("**RED**"), vilken är implementerad i svensk rätt genom radioutrustningslagen, framgår i linje härmed att proportionalitetsprincipen ska ligga till grund för de av medlemsstaterna föreskrivna sanktionerna.³
5. Easees laddbox Easee Home, varianterna Charge respektive Ready ("**Produkten**") utgör sådan radioutrustning som omfattas av radioutrustningslagen. Produkten har sålts i mer än 700 000 exemplar på den europeiska marknaden, och mer än 57 miljoner laddningar har registrerats i Easees system. Produkten utgör ■ procent av bolagets totala omsättning.
6. Elsäkerhetsverket har genom det överklagade beslutet (Bilaga 1) (i) beslutat att förbjuda Easee att tillhandahålla Produkten, (ii) förelagt Easee att vidta lämpliga åtgärder för att eliminera de elsäkerhetsbrister som framgår av Beslutet, (iii) förelagt

¹ Se 11 § radioutrustningslagen och 9 § andra stycket radioutrustningsförordningen (2016:394).

² Se Marknadskontrollförordningen, art. 14 samt art. 16.

³ Se särskilt art. 46.

Easee att återta Produkten från sina återförsäljare samt informera sina återförsäljare om försäljningsförbudet och återtaget, (iv) förelagt Easee att informera Elsäkerhetsverket om vilken informationen som Easee har skickat till sina återförsäljare, (v) förelagt Easee att informera Elsäkerhetsverket om vilka återger som Easee avser att vidta för att uppfylla föreläggandet i punkt (ii), samt (vi) meddela Elsäkerhetsverket om resultatet av återkallandet och tillhandahålla information om hur man har uppfyllt föreläggandet i punkt (ii). Beslutet har fått till följd att Easee tills vidare inte får sälja Produkten på den svenska marknaden och ska återta Produkter från återförsäljare. Beslutet innebär även att Easee behöver vidta åtgärder i förhållande till Produkter som redan är installerade på marknaden.

7. Beslutet får även långtgående konsekvenser på bolagets verksamhet utanför Sverige eftersom det finns en skyldighet för Elsäkerhetsverket att kommunicera Beslutet till EU kommissionen samt myndigheter motsvarande Elsäkerhetsverket i övriga EU:s medlemsländer, varvid sådana myndigheter själva behöver vidta åtgärder i förhållande till Produkten under förutsättning att inget medlemslands myndighet motsätter sig Beslutet.⁴
8. Elsäkerhetsverket menar i korthet att Produkten på flera punkter avviker från harmoniserade standarder och att Easee inte på annat sätt kunnat visa att Produkten uppfyller gällande s.k. väsentliga krav enligt radioutrustningslagen. Enligt Elsäkerhetsverket gör bristerna att Produkten inte ger ett tillfredställande skydd mot jordfel och DC-fel. Elsäkerhetsverket menar även att bedömning av överensstämmelse inte har gjorts innan Produkten släpptes ut på marknaden.
9. Som framgår nedan har ärendet i Elsäkerhetsverket pågått i mer än ett år. Easee kom redan den 11 april 2022 in med en teknisk bedömning avseende Produkten och dess överensstämmelse med EN61851-1:2019 (Bilaga 2) tillsammans med en EU-försäkran. I rapporten beskrivs standarden punkt för punkt och på vilket sätt Produkten motsvarar kraven i standarden, med hänvisningar till rapporter från tredje part som verifierade Easees bedömning. Den 10 juni 2022 inkom Easee med kompletterande svar till Elsäkerhetsverket med anledning av den tekniska bedömningen. Därtill har Easee svarat på Elsäkerhetsverkets brev från den 24 oktober 2022 genom att inkomma med sammanlagt 24 testrapporter, av vilka 15

⁴ Se RED, art. 40 och 41 samt radioutrustningsförordningen 12 §.

testrapporter tagits fram av oberoende tredje part. Dessa testrapporter, se t.ex. Bilaga 7, bekräftar delar av Eases egen bedömning att Produkten uppfyller uppställda krav.

10. Utöver detta bifogas till detta överklagande nya testrapporter som blev klara samma dag som Elsäkerhetsverket meddelade Beslutet (se Bilaga 2–6).

B. Yrkanden

11. Easee yrkar i första hand att förvaltningsrätten upphäver Beslutet.
12. Easee yrkar i andra hand att förvaltningsrätten undanröjer Beslutet och återförvisar målet till Elsäkerhetsverket för vidare handläggning.
13. Easee yrkar att förvaltningsrätten förordnar att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition).

C. Grunder

C.1 För överklagandet i sak

14. I första hand görs gällande att vad Elsäkerhetsverket har lagt till grund för det överklagade beslutet inte utgör skäl för försäljningsstopp, återtagande från återförsäljare och föreläggande att åtgärda brister i redan installerade Produkter.
15. Produkten är konstruerad och tillverkad så att den uppfyller de s.k. väsentliga kraven, såsom det uttrycks i radioutrustningslagen och underliggande EU-lagstiftning.
16. I andra hand gör Easee gällande att, för det fall förvaltningsrätten anser att några omständigheter utgör brister avseende Produkten, dessa ändå inte kan läggas till grund för försäljningsstopp och återtagande från återförsäljare av Produkten, eftersom mindre ingripande och mer proportionerliga åtgärder kan tillgripas av Elsäkerhetsverket.
17. Elsäkerhetsverkets beslut om försäljningsstopp, återtagande från återförsäljare och föreläggande att åtgärda brister i redan installerade Produkter utgör under alla förhållanden inte en proportionerlig åtgärd i syfte att uppnå en effektiv och

ändamålsenlig tillsyn, med hänsyn till den ringa faktiska och potentiella skada som Elsäkerhetsverket menar följer av den påstått bristande överensstämelsen med de väsentliga kraven.

18. Med hänsyn till ovanstående förhållanden ska Beslutet således upphävas. Alternativt ska Beslutet undanröjas och målet återförvisas till Elsäkerhetsverket, eftersom Elsäkerhetsverket inte tillräckligt utrett förutsättningarna för att istället för försäljningsstopp och återtagande från återförsäljare meddela mindre ingripande korrigerings- och utredningsåtgärder.

C.2 För inhibition

19. Det är sannolikt att Easees yrkanden i sak kommer att bifallas.
20. Beslutet är synnerligen ingripande och medför långtgående och irreparabla skador för Easee. Som skäl för inhibition bör beaktas att Beslutet sannolikt är oriktigt då Produkten uppfyller de krav som följer av radioutrustningslagen och i alla delar är säker att använda. Det föreligger inte någon risk för skada eller annan bristande överensstämmelse avseende Produkten.
21. Elsäkerhetsverkets beslut att påföra ett försäljningsförbud för Produkten och att förelägga Easee att återta Produkten från sina återförsäljare kommer medföra betydande ekonomiska konsekvenser för Easee. Easee kommer som utgångspunkt inte att kunna få ersättning för denna förlust och dessa kostnader i efterhand. Easees skada är därför såväl omedelbar som irreparabel, även vid ett slutligt bifall till Easees överklagande.
22. Det finns inte något sådant starkt motstående intresse som talar för att Beslutet ska gälla omedelbart. Någon konkret och omedelbar risk för skada föreligger inte vilket Elsäkerhetsverket själva påpekar i Beslutet när de skriver att "*Elsäkerhetsverkets granskning har dock inte visat att bristerna leder till omedelbar personskada eller sakskada, på ett sådant sätt att ett försäljningsförbud med återkallelse från konsument är motiverat*".³

³ Se sid. 13 i Beslutet.

23. Under alla omständigheter kan inhibition meddelas då utgången i ärendet framstår som oviss. Olika tolkningar kring Produktens överensstämmelse med tillämpliga krav har presenterats av olika tillsynsmyndigheter i berörda medlemsländer inom EU. Vidare framgår av det material som Easee givit in att det finns alternativa tolkningar och godtagbara förklaringar rörande Produktens kravuppfyllelse, jämfört med den tolkning som Elsäkerhetsverket lagt till grund för det överklagade beslutet. Dessutom är det oklart i vilken mån Elsäkerhetsverket beaktat all dokumentation som Easee tillhandahållit till stöd för att Produkten uppfyller kraven i radioutrustningslagen.
24. Samtliga förutsättningar för att förordna om att Beslutet tills vidare inte ska gälla är därmed uppfyllda.

D. Beslutet är felaktigt

D.1 Inledning

25. Easee får inledningsvis framhålla att bolaget tar frågor om produktsäkerhet på största allvar. Det är av största vikt för Easee att Produkten, och bolagets övriga produkter, på alla sätt är säkra att använda och uppfyller tillämpliga krav och föreskrifter.
26. Marknaden avseende laddboxar för elbilar är förhållandevis ny och definieras av kontinuerlig förändring där ny teknik och innovativa lösningar ständigt driver utvecklingen framåt. De snabba tekniska framstegen innebär, som inom många andra områden, särskilda utmaningar vad avser regulatorisk och produktspecifik lagstiftning, vilken med nödvändighet behöver harmonisera med och vara anpassad utifrån den teknik som tillhandahålls och finns tillgänglig på marknaden. Samtidigt som nya tekniska lösningar presenteras, blir tidigare vedertagen teknik i vissa fall föråldrad.
27. Produkten baseras på nya tekniska lösningar, där enhetliga, internationella standarder tillämpliga på Easees lösning inte alltid finns framtagna och tillgängliga. På motsvarande sätt är tidigare standarder och produktspecifik lagstiftning inte alltid uppdaterade och anpassade för den nya teknik som Produkten bygger på.

28. I sammanhanget ska det även framföras att Sikkerhedsstyrelsen, som är Elsäkerhetsverkets motsvarighet i Danmark, har testat Produktens jordfelslösning (alltså den del som Elsäkerhetsverket särskilt slår ner på) och konstaterat att funktionen fungerar med, som det får förstås, avsedd effekt.⁶ Den danska myndigheten uttalar uttryckligen att Produkten är utrustad med en RCD som uppfyller kraven i Danmark. Detta kan inte tolkas på annat sätt än att den danska myndigheten anser att Produkten har en fullgod lösning för jordfel och att Produkten inte utgör en risk för skada. Easee ser det som anmärkningsvärt att olika medlemsstater, vad gäller regler harmoniserade på EU-nivå, gör så pass olika tolkningar av de relevanta reglerna.
29. Av skäl som närmare utvecklas nedan, menar Easee att Elsäkerhetsverkets beslut är felaktigt och delvis bygger på ett föråldrat synsätt avseende laddboxteknik för elbilar.

D.2 Rättslig reglering

30. Radioutrustning ska vara konstruerad och tillverkad så att den uppfyller väsentliga krav.⁷ De väsentliga kraven framgår av Post- och Telestyrelsens föreskrifter om krav m.m. på radioutrustning (PTSFS 2016:5).⁸
31. Radioutrustning som helt eller delvis överensstämmer med en harmoniserad standard förutsätts vidare *per se* överensstämma med de väsentliga kraven i PTSFS 2016:5, i den utsträckning kraven omfattas av standarden.⁹ Det finns således en presumtion för att en produkt som motsvarar kraven i en harmoniserad standard också överensstämmer med de föreskrivna väsentliga kraven. Tillverkaren kan dock även på annat sätt, som de själva väljer, visa att utrustningen överensstämmer med de föreskrivna väsentliga kraven. Tillverkarna kan således på annat sätt, som de

⁶ Testet har dokumenterats i en fil som är publicerad på Sikkerhedsstyrelsens hemsida; se <https://www.sik.dk/erhverv/elinstallationer-og-elanlaeg/vejledninger/elinstallationer/elbiler/opladning-elbiler> hämtad 2023-03-16

⁷ Se 5 § radioutrustningslagen.

⁸ Se särskilt 2 kap. i PTSFS 2016:5.

⁹ Se 6 § radioutrustningslagen

själva väljer, visa att utrustningen överensstämmer med de föreskrivna väsentliga kraven.¹⁰

32. På sätt som beskrivits ovan följer det såväl av Marknadskontrollförordningen som av RED att marknadskontrollmyndigheters åtgärder ska vara proportionerliga. Detta gäller även som en grundläggande offentligrättslig princip enligt svensk rätt.¹¹ Av fast EU-praxis följer vidare bland annat att myndighetsåtgärder inte ska gå utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå de legitima mål som eftersträvas i relevanta bestämmelser. Om flera ändamålsenliga åtgärder finns att välja mellan ska den åtgärd som är minst ingripande väljas.¹²

D.3 Produkten uppfyller de väsentliga kraven

D.3.1 Inledning

33. Elsäkerhetsverket har i det överklagade beslutet funnit att Produkten avviker från relevanta harmoniserade standarder på området, att Easee inte har visat att Produkten uppfyller den säkerhetsnivå som etablerats i sådana standarder och av den anledningen inte uppfyller de väsentliga kraven enligt radioutrustningslagen. Vidare menar Elsäkerhetsverket att Produkten är förenad med en risk för skada eftersom de brister som Elsäkerhetsverket bedömer föreligger innebär att Produkten inte ger ett tillfredställande skydd mot jordfel och DC-fel¹³. Easee bestrider att sådana risker föreligger. Elsäkerhetsverkets slutsatser i dessa delar är felaktiga av de skäl som anförs nedan.
34. Easee får inledningsvis hänvisa till de förklaringar och beskrivningar som givits in till Elsäkerhetsverket. Bolaget vidhåller vad som anförts vid Elsäkerhetsverket och får därutöver särskilt anföra följande.
35. Produkten uppfyller de i PTSFS 2016:5 fastställda väsentliga kraven, och utgör inte en risk för de skyddsvärda intressena. Det finns därför inte någon rättslig grund för

¹⁰ Jfr stycke 37 nedan och vidare hänvisningar.

¹¹ Se 5 § tredje stycket FL.

¹² Se exempelvis EU-domstolens avgöranden i mål *C-210/10* p. 24; samt de förenade målen *C-379/08* och *C-380/08*, p. 86.

¹³ Med DC-fel avses i detta fall s.k. *llkströmsläckage*.

Elsäkerhetsverkets beslut om försäljningsstopp, återtagande från återförsäljare och föreläggande om att Produkter på marknaden ska åtgärdas.

36. Enbart den omständighet att Produkten i någon mån avviker från de ovan angivna standarderna (eller andra relevanta harmoniserade standarder) innebär *inte* automatiskt att Produkten inte uppfyller de väsentliga kraven och därmed föreskrivna lagkrav. Eventuella avvikelser innebär inte heller automatiskt att Produkten utgör en säkerhetsrisk.
37. Tillämpningen av harmoniserade standarder är frivillig och innebär endast en presumtion om överensstämmelse med de väsentliga kraven. Tillverkarna kan på annat sätt, som de själva väljer, visa att utrustningen överensstämmer med de föreskrivna väsentliga kraven. Det finns alltså alternativa sätt som de väsentliga kraven kan uppfyllas på än genom hänvisning till harmoniserade standarder. Detta kan t.ex. ske genom hänvisning till andra tekniska specifikationer eller utarbetas i enlighet med allmän ingenjörsexpertis. Denna flexibla lösning möjliggör således att produkten kan anpassas till den tekniska utvecklingen när relevanta standarder inte har uppdaterats i samma takt som den tekniska utvecklingen.¹⁴ En sådan lösning möjliggör, och syftar således till, såväl teknikutveckling som innovation.
38. Enligt Beslutet instämmer Elsäkerhetsverket i att harmoniserade standarder inte är tvingade krav men påpekar att tillverkaren ska visa på vilket sätt utrustningen är minst lika säker som om den hade uppfyllt kraven i tillämpliga harmoniserade standarder. Detta har Easee gjort genom den dokumentation som har tillhandahållits inom ramen för ärendet hos Elsäkerhetsverket.¹⁵ Under alla omständigheter så visar den dokumentation som finns ingiven till Elsäkerhetsverket, vilket utvecklas ytterligare i det följande, att Produkten har en säkerhetsnivå som motsvarar tillämpliga harmoniserade standarder och därmed uppfyller de väsentliga kraven.
39. Elsäkerhetsverket förefaller ha inställningen att det i princip är omöjligt att visa att en produkt uppfyller de väsentliga kraven i det fall en produkt avviker från

¹⁴ Se punkt 4.1.3 i Europeiska kommissionens meddelande avseende 2022 års blåbok om genomförandet av EU:s produktbestämmelser (2022/C 247/01) ("Blåbok") som är en vägledning kring EU:s produktbestämmelser.

¹⁵ I sammanhanget kan nämnas att det underlag som Easee kom in med i november 2022 omfattade 481 sidor teknisk dokumentation, 15 testrapporter från oberoende tredje part rörande Produkten. Därtill har ytterligare underlag presenterats vid ett flertal tillfällen.

tillämpliga harmoniserade standarder. Föredragande inspektör i Beslutet, Morgan Wojcik, har i media i förhållande till Beslutet uttalat ”[a]tt följa standard är, som jämförelse, att ta en lugn promenad, men att inte följa standard är däremot som att hoppa baklänges uppför Kilimanjaro”.¹⁶ Detta uttalande illustrerar den inställning Elsäkerhetsverket förefaller ha till Produkten, det vill säga att överensstämmelse med harmoniserade standarder i praktiken är nödvändigt för att uppfylla de väsentliga kraven. En sådan inställning strider emellertid med vad som framgår av EU-kommissionens Blåbok¹⁷ och är i övrigt inte konform med EU-rätten. Det får antas denna felaktiga inställning har haft inverkan på Beslutet, vilket är synnerligen allvarligt.

40. Easee har vid skriftväxling med Elsäkerhetsverket på ett ingående och tydligt vis beskrivit Produkten och dess tekniska lösning. Easee menar att bolaget därigenom har visat att de väsentliga kraven uppfylls avseende Produkten. Easee vidhåller vad som anförts i dessa delar vid Elsäkerhetsverket, och får därutöver särskilt framhålla följande.

D.3.2 Produkten är utrustad med RCD (jordfelsbrytare) och DC-skydd

41. Elsäkerhetsverket anger i Beslutet att Produkten inte är utrustad med en jordfelsbrytare och ett DC-skydd på sätt som anges i bruksanvisningen samt att instruktionerna inte anger att Produkten ska föregås av en jordfelsbrytare när den installeras mot det fasta nätet. Elsäkerhetsverkets slutsatser i denna del är emellertid felaktiga.
42. Elsäkerhetsverket påstår i Beslutet att Easee hävdar att Produktens jordfelsbrytarlösning uppfyller kraven i standarderna EN 61008-1 och IEC 62955 genom att hänvisa till en mening i Easees yttrande till Elsäkerhetsverket daterat den 13 februari 2023. Easee skriver där att Produkten uppfyller syftet och har samma säkerhetsnivå som de aktuella standarderna vad gäller jordfelsbrytare.¹⁸ Elsäkerhetsverket har således missuppfattat Easees yttrande – och därmed även dragit felaktiga slutsatser i denna del. Produkten uppfyller inte i alla delar den standard för traditionella

¹⁶ <https://www.realtid.se/saljstopp-for-popular-laddbox-fran-easee-aven-installerade-boxar-maste-avgardas/> hämtad 2023-03-15

¹⁷ Se fotnot 11 ovan.

¹⁸ Se andra och tredje stycket på sida 8 i Beslutet.

jordfelsbrytare som Elsäkerhetsverket har lagt till grund för sin bedömning (EN 61008-1). Anledningen till detta är att Produkten, istället för en fristående jordfelsbrytare, använder en elektronisk jordfelsbrytare som integrerats i Produktens elektronik. Produkten är därmed utrustad med en jordfelsbrytare med skydd för både växel- och likströmsläckage, dvs. sådan funktion som Elsäkerhetsverket påstår att Produkten inte har.

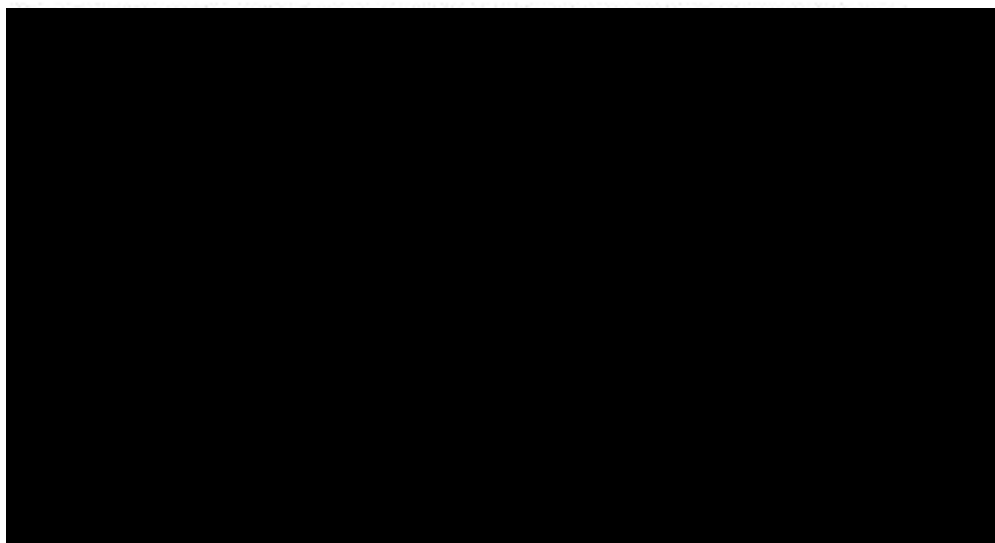
43. En avgörande faktor till att Produkten inte uppfyller samtliga krav i ovan angiven standard för jordfelsbrytare är den teknikutveckling som skett, och alltjämt sker, inom området. Standarden bygger i sig på delvis föråldrad teknik, där elektriska jordfelsbrytare liknande den som finns installerad i Produkten inte fanns tillgängliga på marknaden. Standarden har således inte uppdaterats i förhållande till den teknikutveckling som skett på senare år.
44. I de delar där Produkten avviker i förhållande till standarden EN 61008-1 uppfyller Produkten istället sådana krav som följer av nyare standarder på marknaden (se IEC 62955), vilka har tagits fram avseende jordfelsbrytare där elektroniska jordfelsbrytare kan finnas installerade. Syftet med de krav på jordfelsbrytare som följer av den nyare standarden, d.v.s. en hög grad av produktsäkerhet, får antas överensstämma med syftet bakom kraven i EN 61008-1. Elsäkerhetsverket gör gällande att standarderna hanterar olika typer av risker, då EN61008-1 påstås hantera risker som rör personskydd medan IEC 62955 hanterar risker som rör skydd av annan elektronik, t.ex. jordfelsbrytare. Samtidigt medger Elsäkerhetsverket att jordfelsbrytare och DC-fel visserligen kan orsaka person- och sakskada.¹⁹ Vid sådana förhållanden framstår det rimligt att utgå ifrån att även kraven i IEC 62955 avser att förhindra person- och sakskada. Vid sådana förhållanden föreligger inte någon sådan skillnad som Elsäkerhetsverket gör gällande och inte heller någon säkerhetsrisk eller avvikelse i förhållande till de väsentliga kraven.
45. Som beskrivits ovan måste det åter igen noga understrykas att det inte är ett krav att Produkten ska uppfylla tillämpliga harmoniserade standarder så som EN 61008-1, helt eller delvis, för att Produkten ska anses uppfylla de föreskrivna väsentliga

¹⁹ Se sid. 9 i Beslutet.

kraven. Easee har istället genom hänvisning till annan relevant standard visat att de väsentliga kraven är uppfyllda.²⁰

46. I det underlag som givits in till Elsäkerhetsverket har Easee ingående beskrivit den tekniska analys som visar att Produkten i relevanta delar uppfyller krav motsvarande de som följer av EN 61008-1 och IEC 62955. Easee har i förhållande till varje del i standarderna beskrivit kravets innebörd och betydelse och visat vilka tester som genomförts avseende Produkten i dessa delar och på vilket sätt motsvarande funktionalitet och säkerhetsnivå uppfylls avseende Produkten. Såvitt går att utläsa av Beslutet synes Elsäkerhetsverket inte ha beaktat denna information. Istället uppehåller man sig vid att understryka att Produkten inte uppfyller en av standarderna i sin helhet.
47. Vidare har Easee inkommit till Elsäkerhetsverket med en sådan riskanalys som verket har efterfrågat, (Bilaga 2 – 3), Risk Evaluation of Charger RCD Saftely Function – Technical assessment towards EN 61851-1 ("**Easee Risk Evaluation**"). Elsäkerhetsverket har sannolikt inte beaktat Easee Risk Evaluation vid sitt Beslut.

48.

²⁰ Ett sådant flexibelt förhållningssätt är vidare i linje med Kommissionens uttalande i Kommissionens Blåbok punkt 4.1.1.

²¹ Safety Integrity Level (SIL) avser funktionens riskreducerande förmåga, dvs. SIL är ett mått på kvaliteten eller prestandan avseende en viss säkerhetsfunktion. Den graderas på en skala 1-4 där SIL 4 ger det bästa skyddet med lägst risk för avvikelser/fel.

[REDACTED]

49.

[REDACTED]

[REDACTED]

[...]

[REDACTED]

50.

[REDACTED]

²² Se sid. 10.

²³ Se sid. 8.

51. Begreppen RCD och RCCB (Residual-current circuit breaker)²⁴ är jämförbara termer i detta sammanhang. En RCCB är den specifika typ av jordfelsbrytare som beskrivs och omfattas av EN 61008-1. Båda termerna kan användas i förhållande till den jordfelsbrytare som integrerats i Produkten.
52. Av det ovan anförda följer således att Easee har vidtagit och genomfört sådana tester som rimligen kan krävas av bolaget. Easee bestrider att det rör sig om sådana allmänna funktionsprov som Elsäkerhetsverket påstår på sid. 3 i Beslutet, utan är av uppfattningen att underlaget visar att kraven för en säker funktion alltid uppfylls vid alla de förhållanden som rimligen kan förutses. I dessa delar får särskilt hänvisas till Easee Risk Evaluation och de "non-functional test" som beskrivs från sid. 27 respektive sid. 38 och framåt i det dokumentet.
53. Easee har även inhämtat en testrapport från det oberoende provningsinstitutet TÜV SÜD Product Service GmbH avseende Produktens överensstämmelse med standard EN 61439-7 (Bilaga 7) ("TÜV Report"). Också denna testrapport visar att icke-funktionella tester har genomförts, d.v.s. tester som snarare visar att Produktens funktioner alltid uppfylls vid alla de förhållanden som rimligen kan förutses.²⁵
54. Easee har således i det underlag som presenterats för Elsäkerhetsverket ingående beskrivit hur nivån som fastställs i vart och ett av de i EN 61008-1 och IEC 62955 angivna kraven uppfylls och vilka tester som har genomförts i dessa avseenden. Elsäkerhetsverket synes inte ha beaktat detta.
55. Elsäkerhetsverket generella tolkning att jordfel och DC-fel kan orsaka brand är givetvis korrekt i sig, men innebär inte att Produkten inte är utrustad med en jordfelsbrytare eller att tillräckliga skyddsåtgärder vidtagits. Påståendet kan istället

²⁴ Enligt EN 61008-1 benämnd "*Residual current operated circuit-breakers without integral overcurrent protection for household and similar uses (RCCBs)*".

²⁵ Se sid. 11-12 där det framgår att funktionerna uppfylls under olika förhållanden avseende bl.a. temperatur, fukt, nederbörd, höjd och transport.

tillämpas för alla elektroniska produkter på marknaden, eftersom jordfel och DC-fel som sådant kan utgöra fara för brand.

56. Inte heller här har Elsäkerhetsverket beaktat de förklaringar som Easee lämnat avseende de påstådda bristerna hos testanordningen och märkningen av densamma, avsaknad av manuellt till- och frånslag av brytaren samt avsaknad av tydlig indikering av brytarens position. Easee har dock i sin skrivelse till verket den 13 februari 2023 lämnat fullgoda förklaringar till dessa förhållanden och på vilket sätt bolaget menar att detta inte utgör någon brist. Easee får hänvisa till vad som där anförts.
57. Mot ovanstående bakgrund ska Produkten därför anses utrustad med en jordfelsbrytare och i relevanta delar uppfylla de väsentliga kraven i radioutrustningslagen och PTSFS 2016:5.
58. Elsäkerhetsverket förefaller alltså inte ha försökt att förstå de klaganden Easee har presenterat.

D.3.3 Det överspänningsprov som Elsäkerhetsverket hänvisar till är inte relevant

59. Elsäkerhetsverket har i det överklagade Beslutet funnit att överspänningsprovet mellan LLN (in+out) mot CP (Control Pilot) (PELV) inte har klarats. Elsäkerhetsverket menar att utrustningens konstruktion påverkar på vilket sätt testet ska genomföras. Som det får förstås menar Elsäkerhetsverket att det avseende Produkten finns skäl att utföra testet mot Control Pilot, se här nedan.
60. Control Pilot utgör kontaktpunkten mellan Produkten och bilen. Enligt EN 61851-1, avsnitt 12.7.2 ska överspänningsprovet utföras i förhållande till Control Pilot endast om det finns direkt åtkomst till Control Pilot.

12.7.2 Impulse dielectric withstand (1,2 µs/50 µs)

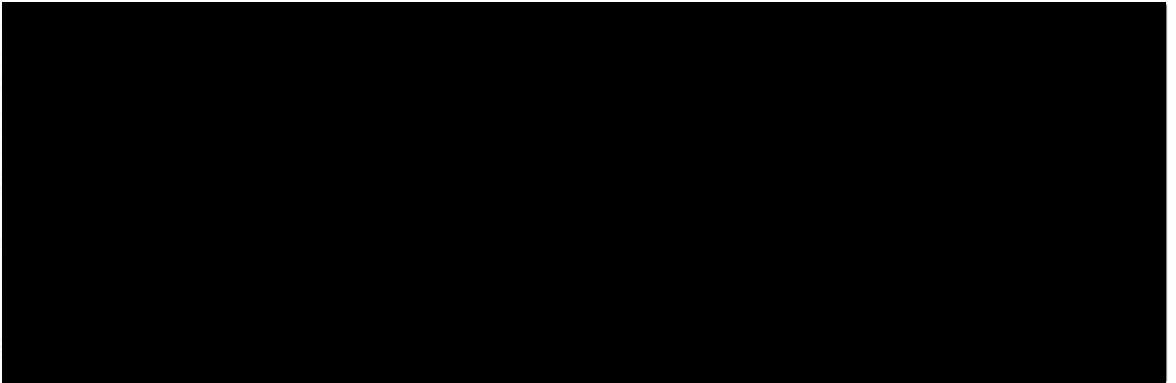
The dielectric withstand of the power circuits at impulse test shall be tested according to IEC 60864-1,

The impulse voltage shall be applied to live parts and exposed conductive parts

61. Den Control Pilot som Produkten är utrustad med saknar direkt åtkomst, eftersom den är konstruerad på ett sådant sätt att det inte går att nå eller vidröra den, inte heller för ett barn. Den är vidare isolerad i enlighet med föreskrivna krav. Om, eller

av vilka skäl, Elsäkerhetsverket menar att Produkten är förenad med bristande isolation framgår inte.

62.

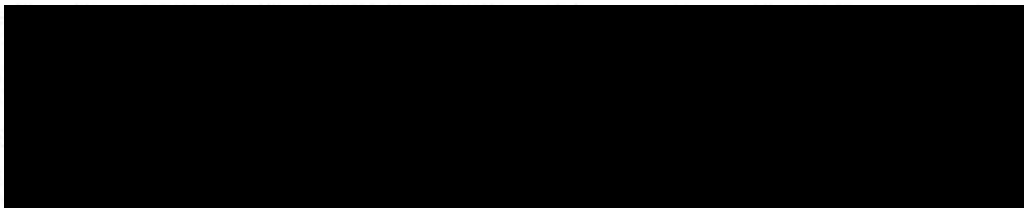
63. Av ovan nämnda skäl föreligger inte någon brist eller avvikelse i förhållande till överspänningsprovet, eftersom testet överhuvud tagit inte är relevant på det sätt som Elsäkerhetsverket gör gällande. Easee ifrågasätter vidare om någon annan produkt på marknaden skulle klara provet på det sätt Elsäkerhetsverket påstår att det ska genomföras.

64. Inte heller i detta avseende förefaller Elsäkerhetsverket alltså ha försökt att förstå de klagöranden Easee har presenterat.

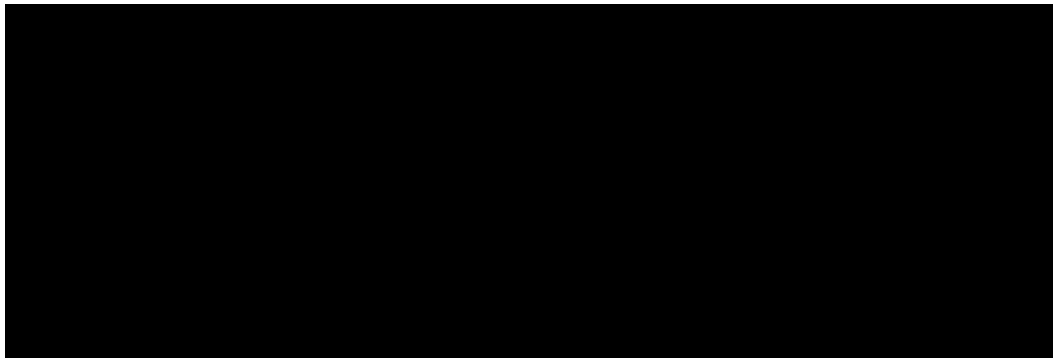
D.3.4 Produkten marknadsförs med korrekt IP-klass

65. Elsäkerhetsverket har i Beslutet funnit att Produkten inte klarar kraven för IP-klass IP5X. Produkten är märkt med IP-klass IP54, vilket är en nivå som har en högre säkerhet än den IP-klass som utgör minimikrav för användning utomhus och uppfyller även kraven för sådan IP-klass. Med hänvisning till den av Easee inlämnade *Testrapport [21] TR-56586-18818-01 Ed.01-IP and IK test för EN 60068-2-75 och EN 60529:2014-09 för IP54* menar Elsäkerhetsverket att Produkten inte klarar provningen för IP5X. Elsäkerhetsverkets slutsatser är emellertid felaktiga.

66.

²⁶ Jurij Gerdes, M.Sc., är Expert Electric Vehicle Supply Equipment (EVSE), Energy Storage Systems (ESS) and Power Electronic Converter Systems (PECS).

67. Mot ovanstående bakgrund stämmer inte Elsäkerhetsverkets slutsats att Produkten marknadsförs med fel IP-klass. Därmed föreligger inte heller någon risk för person- och sakskada på denna grund såsom Elsäkerhetsverket hävdar. Inte heller i detta avseende förefaller Elsäkerhetsverket alltså ha försökt att förstå de klargöranden Easee har presenterat.

D.3.5 Brytavståndet för reläkontakter är tillräckligt

68. Inledningsvis får framföras att Elsäkerhetsverket inte tidigare under sin handläggning har påtalat att Produkten inte anses uppfylla kravet på minsta brytavstånd för reläkontakter. Easee har således inte tidigare fått möjlighet att bemöta detta påstående.
69. Att Produkten är utformad med reläkontakter med ett tillräckligt brytavstånd är en grundläggande skyddsmekanism för den aktuella typen av produkter. Brytavståndet ska vara tillräckligt stort i förhållande till den maximala spänning som produkten kan utsättas för.
70. Elsäkerhetsverket menar att Produktens brytavstånd för reläkontakter uppgår till 2,3 mm och att det inte uppfyller kraven enligt standarderna IEC 62955 (där ett avstånd om 3 mm anges) eller EN 61008-1 (där ett avstånd om 4 mm anges). Kraven är utformade på sådant sätt så att om angivet avstånd möts, så finns en presumtion för att kravet uppfylls. I annat fall behöver reläkontakterna verifieras genom test, där reläkontakterna utsätts för spänningsprov. Det innebär att även reläkontakter med ett kortare avstånd än vad som följer av ovan angivna standarder kan godtas, om de klarar sådant spänningstest.

71. Enligt IEC 62955 ska spänningstest ske avseende 4kV och enligt EN 61008-1 spänningstest avse 5kV. Klarar produkten sådant spänningsprov ska kravet anses vara uppfyllt, oavsett brytavstånd mellan reläkontakter.
72. Av bl.a. Bilaga 7²⁷ framgår att Produkten har genomgått sådana spänningstest som krävs enligt nämnda standarder och klarat desamma. Detta oaktat att brytavståndet uppgår till 2,3 mm avseende Produkten.
73. Vid sådana förhållanden föreligger inte en sådan brist som Elsäkerhetsverket har lagt till grund för sitt Beslut. Beslutet är således även på denna grund felaktigt. Inte heller i detta avseende förefaller Elsäkerhetsverket alltså ha försökt att förstå de klargöranden Easee har presenterat.
- D.3.6 Utrustningen påstås inte vara en klass 2 utrustning
74. Med hänvisning till den av Easee inlämnade *Testrapport 028-713182551-000_TRF_Draft för EN IEC 61851-1:2019* menar Elsäkerhetsverket att Easee hävdar att Produkten är en klass 2 utrustning. Det stämmer emellertid inte att Easee har hävdad att Produkten är en klass 2 utrustning utan det är en feltolkning från Elsäkerhetsverkets sida.
75. Provningsinstitutet TÜV SÜD Product Service GmbH, som utfärdat den aktuella testrapporten, utvärderade Produkten och konstaterade att Produkten överensstämmer med klass 1, vilket är normalt för en produkt som Produkten med ansluten jordledare och en accepterad lösning enligt standarden EN 61851-1. I samband med detta avsåg Easee även undersöka om klass 2 kunde uppnås avseende Produkten, även om detta inte är ett krav i sig. Samtliga nödvändiga tester för att kunna konstatera det kunde dock inte utföras.
76. Produkten är konstruerad som en klass 1 utrustning, vilket är fullt tillräckligt. Informationen i den aktuella testrapporten har tolkats felaktigt av Elsäkerhetsverket vilket har gjort att de kommit till en felaktig slutsats vad gäller Produktens klassning.
77. Vid sådana förhållanden föreligger inte en sådan brist som Elsäkerhetsverket har lagt till grund för sitt Beslut. Beslutet är således även på denna grund felaktigt. Inte heller

²⁷ Se sid. 6, avsnitt 9.7.7.4.2

i detta avseende förefaller Elsäkerhetsverket alltså ha försökt att förstå de klargöranden Easee har presenterat.

D.3.7 Produkten är märkt på ett korrekt sätt

78. Elsäkerhetsverket har i Beslutet framfört att Produkten har brister vad gäller märkning av Produkten och Produktens EU-försäkran, bl.a. att märkning med tillverkningsdatum och hänvisning till standarden IEC 61439-7 saknas samt att vissa märkningar är placerade så att de inte är läsbara när Produkten är i bruk.
79. Easee har i sina yttranden av den 13 respektive 26 februari 2023 förklarat att bolaget kommer vidta åtgärder bl.a. vad gäller märkning och EU-försäkrans utformning med anledning av Elsäkerhetsverkets synpunkter i dessa delar. Att del av märkningen inte är läsbar när Produkten är i bruk och att tillverkningsdatum på produkten saknas är sådant som Easee kommer åtgärda. Dessa förhållanden bör därför inte ligga till grund för Beslutet. Easee har även uppgett att EU-försäkran kommer uppdateras så att det bl.a. tydliggörs att endast RED är tillämpligt. Easee har tillhandahållit utkast på sådan reviderad EU-försäkran i sitt yttrande till Elsäkerhetsverket den 13 februari 2023, men inte fått någon återkoppling från verket. Därför ska inte heller Elsäkerhetsverkets synpunkter i denna del ligga till grund för Beslutet.
80. Inte heller i detta avseende förefaller Elsäkerhetsverket alltså ha försökt att förstå de klargöranden Easee har presenterat.

D.4 **Elsäkerhetsverkets handläggning**

81. I Beslutet redogör Elsäkerhetsverket kortfattat för ärendet och den korrespondens som skett mellan Easee och Elsäkerhetsverket. Easee är dock av uppfattningen att hela bilden inte kommer fram i redogörelsen och att vissa delar har utelämnats, vilket beskrivs utförligare nedan. Det ska särskilt framhållas att Easee vid ett flertal tillfällen under ärendets gång efterfrågat möten med Elsäkerhetsverket för att gå igenom eventuella frågetecken från Elsäkerhetsverket och den inkomna dokumentationen men Elsäkerhetsverket har inte tillmötesgått sådan begäran.
82. Easee efterfrågade per mail ett möte Elsäkerhetsverket den 10 juni 2022 och föreslog alternativa mötestider. Elsäkerhetsverket besvarade inte förfrågan och den 26 juni 2022 kontaktade Easee Elsäkerhetsverket igen per mail och meddelade att eftersom Elsäkerhetsverket inte återkom kring möte så antog Easee att verket var tillfreds med

den informationen som ingivits. Som framgår av Elsäkerhetsverkets beskrivning i Beslutet så kontaktade Elsäkerhetsverket därefter Easee först den 24 oktober 2022 med begäran om att inkomma med ytterligare dokument. I samband med att Easee inkom med yttrande den 13 februari 2023 upprepades begäran om möte, både per telefon och i yttrandet, men inget möte kom till stånd.

83. Easee har inom ramen för ärendet inkommit med stora mängder dokumentation, bestående av bl.a. testrapporter. Utifrån Beslutet är det uppenbart att Elsäkerhetsverket inte fullt ut har beaktat all den dokumentation som Easee har inkommit med till stöd för att Produkten uppfyller de väsentliga kraven och i vissa fall har dokumentationen feltolkats av Elsäkerhetsverket. Exempelvis så har det i testrapport IEC 028-713182551-00_EMC genomförts två test där produkten inte klarade det första vartefter produkten modifierades och därefter klarade testet. Elsäkerhetsverket har endast beaktat det första provet vilket leder till en felaktig slutsats om Produkten. Easee har även inkommit med två testrapporter avseende modellerna Easee One respektive Easee Charge. Dock så omfattas inte Easee One²⁸ av Elsäkerhetsverkets granskning varför sådan testrapport inte bör beaktas men trots det hänvisats till i Beslutet.²⁹ Easee påpekade i yttrande den 13 februari att testrapporten avseende Easee One bör bortses från men har inte fått något gehör från Elsäkerhetsverket.
84. Vidare har Elsäkerhetsverket inte i samtliga fall gett Easee erforderlig möjlighet att yttra sig samt därtill i Beslutet lagt fram för Easee ny information om vad Elsäkerhetsverket menar utgör brister. Påstådda brister som Easee inte fått bemöta tidigare under ärendet är Elsäkerhetsverkets bedömning att (i) utrustningen inte klarar kraven för IP klass IP5X, (ii) utrustningen uppges vara en klass 2-utrustning när den är en klass 1-utrustning, och (iii) brytavståndet för reläkontakter är för kort. Således har samtliga de omständigheter som Elsäkerhetsverket lagt till grund för sitt beslut *inte* kommunicerats med Easee på förhand.
85. Elsäkerhetsverket har det yttersta ansvaret för att ärendet blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver.³⁰ Easee har vid ett flertal tillfällen erbjudit sig att,

²⁸ Modellen Easee One säljs inte i Sverige.

²⁹ Se sid. 16 i Beslutet.

³⁰ Se 23 § 1 st. FL.

tillsammans med Elsäkerhetsverket, vid möten gå igenom den ingivna dokumentationen i syfte att få förklara hur bolaget ser på situationen. Elsäkerhetsverket har avvisat samtliga dessa erbjudanden.

86. I fall då en myndighet på eget initiativ vidtar ingripande åtgärdat mot enskilda har myndigheten en långtgående utredningsplikt.³¹ Genom att inte fullt ut beakta all den dokumentation som ingivits i ärendet och i fall av osäkerhet om hur viss dokumentation bör tolkas inte efterfråga klargöranden från Easee, har Elsäkerhetsverket brustit i sin utredningsplikt. Detta har påverkat Elsäkerhetsverkets förmåga att fatta ett materiellt riktigt beslut.
87. Därtill har Easee den 14 mars 2023 kommit in med ytterligare dokumentation (se bl.a. Bilaga 2 – 6). Detta material synes inte ha legat till grund för Elsäkerhetsverkets beslut. Om förvaltningsrätten inte anser sig som första instans kunna ta ställning till underlaget, bör domstolen visa målet åter till Elsäkerhetsverket för fortsatt prövning.
88. Det finns därför under alla omständigheter skäl att, för det fall förvaltningsrätten inte anser skäl för upphävande av Beslutet föreligger, undanröja Beslutet och visa ärendet åter till Elsäkerhetsverket för fortsatt handläggning.

D.5 Elsäkerhetsverkets beslut är inte proportionerligt

D.5.1 Allmänt om proportionalitetsbedömningen

89. Enligt Marknadskontrollsförordningen ska en marknadskontrollmyndighet säkerställa att ekonomiska aktörer vidtar lämpliga och proportionella korrigerande åtgärder för överensstämmelse med lagstiftningen. Vid utövandet av befogenheterna ska hänsyn tas till faktisk och potentiell skada som kan följa av bristande överensstämmelse. Därtill ska myndighetens befogenheter utövas effektivt, ändamålsenligt och i enlighet med proportionalitetsprincipen. Att en åtgärd ska vara proportionerlig är dessutom allmänt vedertaget i såväl svensk rätt som EU-rätten. Av EU-domstolens praxis följer bland annat att myndighetsåtgärder inte ska gå utöver vad som är ändamålsenligt och nödvändigt för att uppnå de legitima mål som eftersträvas

³¹ Se Lundmark & Säfsten, Förvaltningslagen. En kommentar (2022, version 1A, JUNO), kommentaren till 23 § första stycket, med hänvisningar.

i relevanta bestämmelser. Om flera ändamålsenliga åtgärder finns att välja mellan ska den åtgärd som är *minst ingripande* väljas.³²

90. Proportionalitetsprincipen innebär i detta fall att det ingrepp i den fria rörligheten och de konsekvenser som beslutet innebär för Easee måste stå i proportion till den risk för skada som beslutet ämnar att förhindra.

D.5.2 Beslutet får synnerligen långtgående konsekvenser för Easee

91. Elsäkerhetsverkets beslut utgör en synnerligen ingripande åtgärd som får mycket långtgående konsekvenser för Easee. Ett försäljningsförbud kombinerat med ett föreläggande om återtagande av Produkten innebär att Easee kommer att lida en svårigen uppskattad och irreparabel skada (se vidare avsnitt E.3 nedan). Eftersom Beslutet har fått stor spridning i media har påverkan på Easees partners försäljning varit omfattande. [REDACTED]

[REDACTED] Till detta kommer potentiella svårigheter att bedriva verksamhet i andra EU-länder samt ekonomiska ansträngningar för att genomföra riskeliminering och återtagande av Produkten från återförsäljare. Därtill har Easee redan nu per den 17 mars 2023 påbörjat permitteringar av en stor andel av bolagets anställda. Easee har även behövt stoppa all produktion, pausat alla marknadsföringskampanjer och infört utgiftsstopp på bolaget. De ekonomiska följderna av ovan beskrivna intäktsförluster, kostnader och åtgärder skulle vara katastrofala för alla verksamheter och i synnerhet för ett bolag i Easees position; d.v.s. ett relativt nystartat bolag med målet att slå sig in, och bibehålla sin position, på en växande marknad för laddboxteknik.

92. Med hänsyn till de synnerligen allvarliga konsekvenser för Easees verksamhet som Elsäkerhetsverkets beslut innebär måste rimligen krävas att riskerna för person- eller sakskada är särskilt höga. Ett beslut med så långtgående konsekvenser som nu är fråga om fordrar ett särskilt beaktansvärt syfte och en särskild nytta för att det ska kunna anses vara proportionerligt. Det kan under alla förhållanden konstateras att

³² Se exempelvis EU-domstolens avgöranden i mål C-210/10 p. 24; samt de förenade målen C-379/08 och C-380/08, p. 86.

Elsäkerhetsverkets förordnande om att Beslutet kan verkställas omedelbart inte är proportionerligt (angående denna fråga, se vidare avsnitt E.3 och E.5 nedan).

D.5.3 Elsäkerhetsverket överskattar risken för skada

93. Elsäkerhetsverkets beslut om försäljningsförbud och återtagande av Produkten och konsekvenserna detta medför för Easee står *inte* i proportion till de faktiska risker Elsäkerhetsverket avsett avlägsna genom Beslutet. Elsäkerhetsverket har i sin proportionalitetsbedömning utgått från att Produkten saknar DC- och jordfelsskydd varför verket, såsom det får förstås, bedömt att risken för skada är så pass hög att det är proportionerligt att vidta de långtgående åtgärder som nu är i fråga. Detta trots att Elsäkerhetsverket vidgår att dess granskning inte visat att de påstådda bristerna leder till omedelbar personskada eller sakskada.³³ Som framgått i avsnitt D.3.2 ovan stämmer det emellertid inte att Produkten saknar DC- och jordfelsskydd, varför Elsäkerhetsverkets bedömning av risken för skada utgör en överskattning.
94. Om Produkten trots detta, på sätt som Elsäkerhetsverket gör gällande i Beslutet, kan anses vara förenad med någon brist i förhållande till föreskrivna krav, så utgör en sådan brist under alla omständigheter inte någon faktiskt eller potentiell säkerhetsrisk eller risk för skada. Som utvecklats i avsnitt D.3.2 ovan har Easee visat att Produkten är säker och att en fortsatt försäljning av produkten inte medför någon ökad risk för skada. Såvitt Easee känner till har ingen av de ca 700 000 Produkter som sålts, eller någon av de drygt 57 miljoner laddnings sessioner som genomförts, orsakat vare sig person- eller sakskada. Även Elsäkerhetsverkets egen slutsats från granskningen avseende att det inte föreligger någon risk för omedelbar person- eller sakskada, och att Elsäkerhetsverket därför bedömt att återtag av Produkten från konsument *inte* är motiverat, talar för att den övergripande risken ska bedömas som låg.
95. Om risken för skada hade varit så hög som Elsäkerhetsverket påstår i Beslutet borde verket rimligen ha vidtagit åtgärder långt tidigare under processen. Att så inte har skett är ännu en omständighet som talar för att risken för skada i själva verket är att bedöma som mycket låg.

³³ Se Elsäkerhetsverkets beslut, s. 13.

D.5.4 Elsäkerhetsverket borde ha vidtagit mindre ingripande åtgärder

96. Som redovisats ovan har Easee vidtagit omfattande frivilliga åtgärder under handläggningen hos Elsäkerhetsverket. Elsäkerhetsverket å sin sida har inte fullt ut beaktat den dokumentation som ingivits i ärendet, avböjt erbjudanden från Easee om genomgång av den dokumentation som har presenterats och har därigenom brutit i sin utredningsplikt (se avsnitt D.4 ovan). Följaktligen har Elsäkerhetsverket på ett ofullständigt underlag fattat ett mycket långtgående och ingripande beslut. Samtidigt har verket i egenskap av marknadskontrollmyndighet omfattande befogenheter att vidta mindre långtgående åtgärder, vilka inte har utnyttjats.³⁴
97. Elsäkerhetsverket borde rimligen i första hand ha vidtagit andra lämpliga, men mindre ingripande, korrigerings- och utredningsåtgärder för att säkerställa att Produkten uppfyller de krav som ställs. Elsäkerhetsverket har istället fattat ett synnerligen ingripande beslut som inte motiveras av den låga risk för person- eller sakskada som må föreligga. Innan en marknadskontrollmyndighet fattar ett så långtgående beslut bör mindre ingripande åtgärder som kan säkerställa att det inte föreligger någon risk ha uttömts. Vidare saknas anledning att förordna om ett försäljningsförbud eftersom de påstådda avvikelserna inte innebär någon säkerhetsrisk. Tvärtom är det fullt tillräckligt att Easee ges möjlighet att se över de påstådda avvikelserna och få möjlighet att korrigera dessa. Det finns således mer proportionerliga åtgärder som kan vidtas, såsom beslut om korrigeringsalternativt fortsatta utredningsåtgärder. Sådana åtgärder borde ha uttömts innan ett beslut om försäljningsförbud och återtag övervägs.³⁵

D.5.5 Elsäkerhetsverkets beslut kan under inga omständigheter anses vara proportionerligt

98. Easee har vidtagit omfattande frivilliga åtgärder med anledning av Elsäkerhetsverkets granskning av Produkten och har inkommit med de kompletteringar som efterfrågats. Easee har därtill visat att Produkten är säker och att dess fortsatta användning inte innebär någon risk för varken person- eller sakskada. Den förmenta nytta Beslutet kan tänkas medföra får antas vara begränsad då Elsäkerhetsverket under granskningstiden har låtit ett stort antal Produkter

³⁴ Se bl.a. 11 a och 12 §§ i radioutrustningslagen.

³⁵ Se prop. 2015/16:93 s. 40 och s. 64f.

komma ut på marknaden. Därutöver låter Elsäkerhetsverket ett stort antal Produkter förbli på marknaden, eftersom verket korrekt har funnit att återtag från konsumenter inte är motiverat. På ett mycket inkonsekvent sätt har Elsäkerhetsverket likväl meddelat ett mycket ingripande beslut med synnerligen långtgående konsekvenser för Easee. De långtgående konsekvenserna för Easee står inte i proportion till vare sig den mycket låga risk för skada som må föreligga eller den förmenta nyttan med Beslutet. Det har vidare varit möjligt för Elsäkerhetsverket att vidta mindre ingripande åtgärder. Beslutet kan därför under inga omständigheter anses vara proportionerligt.

D.6 Sammanfattning

99. Produkten är utformad i enlighet med de väsentliga kraven i PTSFS 2016:5. Detta framgår av det material som Easee har givit in till Elsäkerhetsverket. Elsäkerhetsverkets prövning baseras på felaktiga antaganden på sätt som beskrivs ovan. Produkten är därtill säker att använda.
100. Elsäkerhetsverket har lagt omständigheter till grund för Beslutet som Easee inte har fått möjlighet att bemöta innan Beslutet fattades. Elsäkerhetsverkets handläggning har därtill varit bristfällig, på så sätt att verket inte tycks ha beaktat all information som tillförts ärendet.
101. De beslutade åtgärderna är inte heller proportionerliga med hänsyn till var sig de påstådda bristerna eller den försumbara risk för sak- och personskada som må föreligga.
102. Det finns därför skäl för förvaltningsrätten att i första hand, upphäva Elsäkerhetsverkets beslut, alternativt, i andra hand, undanröja Beslutet och återförvisa ärendet till Elsäkerhetsverket för förnyad prövning.
103. Till styrkande av ovan bifogas även en sammanställning (på engelska) där Easee i detalj bemöter de av Elsäkerhetsverket påstådda bristerna (Bilaga 10). Dokumentet har tagits fram under mycket stor tidspress och avser delvis nya påståenden från Elsäkerhetsverket som inte tidigare har kunnat bemötas från Easee. Underlaget ska ses som ett komplement till vad som i övrigt anges i detta överklagande avseende påstådda brister i Produkten.

E. Det föreligger flera skäl för inhibition

E.1 Rättslig reglering

104. Enligt huvudregeln i 35 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) ("FL") får ett beslut som får överklagas inom en viss tid verkställas när överklagandetiden har gått ut.
105. En myndighet får dock, enligt 35 § tredje stycket FL, verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskild intresse kräver det. Myndigheten ska då noga överväga om det finns skäl att avvakta med att verkställa beslutet på grund av (i) att beslutet medför mycket ingripande verkningar för någon enskild, (ii) att verkställigheten inte kan återgå om ett överklagande av beslutet leder till att det upphävs, eller (iii) någon annan omständighet.
106. Undantagsregeln i tredje stycket träffar sådana situationer där ett angeläget allmänt intresse, till exempel upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet samt avvärjandet av omedelbar fara för andras liv eller hälsa, kräver en snabb verkställighet. Som en förutsättning för tillämpningen av undantaget gäller också att myndigheten gör bedömningen att skyddet av nämnda intressen verkligen kräver att beslutet verkställs omedelbart. Det måste med andra ord föreligga en viss risk för att en försening leder till beaktansvärda skadeverkningar i dessa fall.³⁶
107. Bestämmelsen innebär en möjlighet att avvika från huvudregeln i 35 § första stycket FL i vissa fall och utgör inte någon skyldighet för myndigheten att göra så. Det vill säga, en myndighet behöver inte verkställa ett beslut som inte har vunnit laga kraft även om det enligt undantagsreglerna i bestämmelsen är möjligt att göra det. En prövning kring lämpligheten och nödvändigheten i sådana åtgärder behöver göras i varje enskilt fall.
108. Reglerna om omedelbar verkställighet enligt förvaltningslagen kompletteras av en motsvarande reglering i radioutrustningslagen. Av 13 § andra stycket radioutrustningslagen framgår att Elsäkerhetsverket i vissa frågor får bestämma att beslutet ska

³⁶ Se prop. 2016/17:180 s. 214.

gälla omedelbart. Inte heller enligt radioutrustningslagen finns någon skyldighet för myndigheten att förordna om omedelbar verkställighet.

109. Regeln i radioutrustningslagen är huvudsakligen avsedd att tillämpas om en viss produkt medför en risk för skada. Också vid annan bristande överensstämmelse har det ansetts angeläget att förhindra att produkter fortsätter att tillhandahållas efter ett beslut om försäljningsförbud.³⁷ En grundläggande förutsättning för att myndigheten ska få besluta om omedelbar verkställighet är således att det finns brister i den relevanta produkten och att dessa medför en risk för skada.
110. Möjligheten att besluta om omedelbar verkställighet enligt ovan följer vare sig av RED, vilket har implementerats i Sverige genom radioutrustningslagen, eller av Marknadskontrollförordningen.
111. Istället har möjligheten till omedelbar verkställighet förts in i radioutrustningslagen på nationell nivå. Möjligheten att besluta om omedelbar verkställighet, enligt t.ex. radioutrustningslagen, har i förarbetena angivits vara förbehållen de fall då det är särskilt angeläget att beslutet verkställs.³⁸ Vad som anses vara särskilt angeläget utvecklas inte i förarbetena till lagen, men en intresseavvägning behöver under alla omständigheter ske där behovet av omedelbar verkställighet ska vägas mot konsekvenserna för den enskilde eller tredje man till följd av ett sådant beslut.³⁹
112. Det följer av 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) ("FPL") att en domstol som ska pröva ett överklagande får besluta att det överklagade beslutet, om det annars skulle ha gällt omedelbart, tills vidare inte ska gälla. Syftet med bestämmelsen har angetts vara att säkerställa att möjligheten till domstolsprövning inte blir illusorisk. De materiella förutsättningarna för när domstolen kan besluta om inhibition följer inte direkt av 28 § FPL, men har i stor utsträckning behandlats i praxis.
113. Ett beslut innehållande t.ex. ett förbud att fortsätta bedriva en viss verksamhet i enlighet med meddelat tillstånd, har ansetts utgöra ett för den enskilde mycket ingripande beslut. Ett sådant beslut har dessutom sådana verkningar att det får antas inte vara möjligt för verksamhetsutövaren att – om beslutet sedermera upphävs av

³⁷ Se prop. 2021/22:238 s. 171.

³⁸ *Ibid.*

³⁹ Jfr 35 § tredje stycket FL.

högre instans – få full kompensation för den förlust han åsamkats genom det ursprungliga beslutet. Vid sådana fall har reglerna om inhibition ansetts kunna ges en mer generös tillämpning även om utgången i målet framstår som oviss.⁴⁰

114. I RÅ 2005 not. 161 uttalades att utgången av ett mål ska bedömas som oviss när det inte är möjligt att göra en säker bedömning av hur den slutliga prövningen av frågorna i målet kommer att utfalla. I fall då en säker bedömning inte kan göras, ska alltså inhibition meddelas. Det bör också beaktas att huvudregeln inom förvaltningsprocessen är att ett beslut *inte* är verkställbart förrän det har vunnit laga kraft, och att den enskilde i normalfallet inte riskerar att verkställighet sker medan prövningen i domstol pågår.⁴¹
115. Vad gäller skadebedömningen vid prövning av inhibitionsyrkanden har kravet i litteratur och praxis formulerats så att inhibition kan meddelas då det är av *stor betydelse* för klaganden att ett överklagat beslut inte blir gällande innan saken slutligt prövats.

E.2 Beslutet kommer sannolikt att upphävas

116. I första hand är det enligt Easees uppfattning sannolikt att Beslutet kommer att upphävas vid en slutlig prövning. Ens i den mån de skulle föreligga de påstådda brister som Elsäkerhetsverket har pekat på utgör de vare sig brister eller sådana säkerhetsrisker som utgör skäl för försäljningsförbud, föreläggande om eliminering av risker eller återtag från återförsäljare.
117. Easee har hos Elsäkerhetsverket och i avsnitt D ovan ingående beskrivit hur de väsentliga kraven enligt radioutrustningslagen och PTSFS 2016:5 uppfylls avseende Produkten. Easee har därutöver kontinuerligt samarbetat med Elsäkerhetsverket. Vad gäller de brister som Easee i och för sig vidgår att Produkten har varit behäftad med har dessa åtgärdats, alternativt kommer att åtgärdas inom kort, på sätt som beskrivits av Easee.
118. Redan den omständigheten att Produkten uppfyller de väsentliga kraven är tillräckligt för att konstatera att överklagandet ska bifallas. Det är således sannolikt

⁴⁰ Jfr RÅ 1990 ref. 82.

⁴¹ Se RÅ 1998 not 93.

att Beslutet kommer att upphävas vid en slutlig prövning, vilket i sig är tillräckligt skäl för inhibition.

119. I andra hand är utgången i målet i vart fall att betrakta som oviss. Målet rör ett antal rätts- och bevisfrågor där parterna har olika uppfattningar. Som framgår av avsnitt D.4 och D.3.2 ovan är det därtill oklart om Elsäkerhetsverket beaktat all den dokumentation Easee gett in till stöd för att Produkten uppfyller de väsentliga kraven i enlighet med radioutrustningslagen. Förvaltningsrätten kommer att behöva ta del av ett relativt omfattande material, varav en del kan vara material som Elsäkerhetsverket inte beaktat vid sin bedömning, för att kunna bilda sig en egen uppfattning om utgången i målet. Eftersom det rör sig om ett ingripande myndighetsbeslut ställs höga krav på Elsäkerhetsverkets utredning, som har att klarlägga att Produkten inte uppfyllt de väsentliga kraven.
120. Mot den angivna bakgrunden är det i vart fall inte möjligt för förvaltningsrätten att i dagsläget göra en säker bedömning av hur den slutliga prövningen av frågorna i målet kommer att utfalla. Även under sådana omständigheter ska inhibition meddelas.⁴²

E.3 Easee lider en irreparabel skada till följd av att Beslutet gäller omedelbart

121. Produkten står för ■ procent av Easees omsättning på den svenska marknaden. Försäljningsförbudet avseende Produkten innebär således i praktiken ett förbud för Easee att fortsätta bedriva sin verksamhet på den svenska marknaden. Som framgår i avsnitt D.5.2 ovan har Beslutet sannolikt en betydande påverkan också på Easees totala omsättning och det finns anledning att anta att Beslutet kommer att påverka Easees möjligheter att bedriva verksamhet i andra medlemsstater inom EU ytterligare.⁴³ Vidare innebär de delar av Beslutet som avser eliminering av risk samt återtag från återförsäljare en synnerligen betydande ekonomisk påfrestning för Easee.

⁴² Se RÅ 2005 not. 161.

⁴³ Elsäkerhetsverket har en skyldighet att rapportera Beslutet till Kommissionen samt relevanta myndigheter i andra medlemsstater vilket kan leda till att sådana myndigheter i andra medlemsstater meddelar egna beslut om t.ex. försäljningsförbud och återtag, se art. 40-41 i RED.

122. Även om de exakta ekonomiska följderna av Beslutet inte går att överblicka för Easees vidkommande, finns det under alla omständigheter en betydande risk för att verksamheten behöver omstruktureras eller genomgå andra genomgripande förändringar.⁴⁴ Sådana åtgärder innebär inte bara konsekvenser för Easee men även för bolagets anställda i form av personalnedskärningar som kan bli aktuella, samt i förlängningen för bolagets kunder då resurser till t.ex. kundservicefunktioner kan komma att begränsas.
123. Beslutet är således mycket ingripande för Easee och kan förväntas komma att åsamka Easee beaktansvärd skada. Även om Easee vid en senare prövning får rätt i sak innebär förhållandet att Beslutet gäller omedelbart att Easee inte har möjlighet att få full kompensation för den skada Easee kommer att lida till följd av Beslutet. Under sådana omständigheter finns anledning att tillämpa möjligheterna att besluta om inhibition av Beslutet generöst.⁴⁵

E.4 Utan inhibition blir rätten till domstolsprövning illusorisk

124. Som framgått ovan innebär Beslutet betydande olägenheter och skada för Easee. I och med att Beslutet gäller omedelbart inträder även de negativa konsekvenserna för Easee omedelbart. En ändring av Beslutet till Easees fördel vid en slutlig prövning ligger sannolikt långt fram i tiden, vilket innebär att Easee kommer hinna åsamkas betydande skada innan ett slutligt avgörande kan meddelas. Mot denna bakgrund framstår Easees rätt till domstolsprövning av Beslutet som illusorisk om Beslutet inte inhiberas i avvaktan på slutligt avgörande, eftersom samtliga negativa konsekvenser av Beslutet omöjligen kan överbryggas av att Easee slutligen får rätt i sak. En sådan ordning är inte förenlig med syftet bakom 28 § FPL.⁴⁶

E.5 Det finns inga starka motstående intressen som talar mot inhibition

125. Att Easees produkter och tjänster i allmänhet, och Produkten i synnerhet, uppfyller uppställda säkerhetskrav är av högsta prioritet för Easee. Easee är givetvis mån om att Produkten är säker att använda och inte riskerar att medföra risk för skada.

⁴⁴ Se vidare punkt 91 i denna del.

⁴⁵ Jfr RÅ 1990 ref. 82.

⁴⁶ Se von Essen, Förvaltningsprocesslagen m.m. En kommentar (2023, version 8, JUNO), kommentaren till 28 § FPL.

126. Elsäkerhetsverkets granskning har pågått i närmare ett års tid. Easee har löpande besvarat myndighetens förfrågningar samt varit mån om en öppen och transparent dialog med verket. Som framhållits ovan har Easee tillhandahållit utförliga och fullgoda förklaringar, inklusive dokumentation och rapporter från tredje part som stödjer och verifierar sådana förklaringar avseende den teknik som Produkten baseras på och på vilket sätt Produkten uppfyller uppställda krav, varför den inte medför risk för skada och därtill är helt säker att använda.
127. Elsäkerhetsverket har inte påvisat (eller ens gjort gällande) att Produkten har givit upphov till någon faktisk skada, eller någon reell risk för att skada skulle kunna uppkomma. Enbart den omständigheten att Produkten inte i alla delar uppfyller de av Elsäkerhetsverket angivna standarderna innebär inte att någon sådan risk föreligger, eller att det finns skäl att besluta om försäljningsförbud, eliminering av risker eller återtag från återförsäljare.⁴⁷
128. I detta sammanhang kan särskilt framhållas att Elsäkerhetsverket *inte* beslutat om att Easee ska återta *samtliga exemplar av Produkten* som finns på marknaden. Elsäkerhetsverket har således bedömt att Produkten inte är behäftad med sådana säkerhetsrisker att det bör föranleda att även exemplar av Produkten som finns hos konsumenter och andra slutkunder bör återkallas.
129. Givet den tidsutdräkt som föregått det överklagade beslutet kan några överhängande säkerhetsrisker inte ha bedömts föreligga avseende Produkten. Om så skulle ha varit fallet får antas att Elsäkerhetsverket skulle ha meddelat beslut i frågan avsevärt tidigare. Det kan därför inte anses föreligga någon risk för att en senareläggning av beslutets verkställighet skulle leda till beaktansvärda skadeverkningar i detta fall. Vid dessa förhållanden framstår det inte som särskilt angeläget för Elsäkerhetsverket att omedelbart förhindra Produkten från att tillhandahållas på marknaden eller återkallas från densamma.
130. Det har inte heller under verkets granskning tillkommit någon sådan omständighet som medför att ett omedelbart försäljningsstopp och/eller återkallelse av Produkten i dagsläget framstår som särskilt angeläget.

⁴⁷ Jfr stycke 37 ovan och vidare hänvisningar.

131. Det saknas därmed sådana starka motstående intressen som motiverar att Beslutet tillåts gälla omedelbart trots den betydande skada det föranleder. Under alla förhållanden väger de starka intressen som Easee framfört betydligt tyngre än sådana tänkbara motstående allmänna intressen.
132. Avslutningsvis kan således konstateras att det inte föreligger någon risk för skada till följd av Produkten, eller något annan omständighet som påkallar en mer restriktiv bedömning i inhibitionsfrågan. Att Elsäkerhetsverket inte heller tidigare under sin utredning avseende Produkten har funnit skäl för sådan omedelbar verkställighet, bekräftar att någon skyndsamhet inte är påkallad i detta avseende.

E.6 Sammanfattning

133. Sammanfattningsvis är det vid en prognos av utgången i målet sannolikt att Easee vinner framgång med sitt överklagande. Under alla omständigheter måste utgången i vart fall betraktas som oviss. Även den omständigheten att andra medlemsstater inom EU synes bedömt Produkten annorlunda, på sätt som utvecklats närmare ovan, medför att beslutets riktighet och lämplighet kan ifrågasättas.
134. Vidare innebär en omedelbar verkställighet av Beslutet en mycket hög och konkret risk för skada för Easee, dess anställda och kunder. Samtidigt finns det inget starkt motstående intresse av att Beslutet gäller omedelbart. Det är alltså oproportionerligt att Beslutet ska gälla omedelbart. Verkställighet av Beslutet bör i vart fall kunna avvakta förvaltningsrättens prövning av Easees överklagande i sak. Var och en av nu redovisade omständigheter är tillräcklig för att motivera inhibition av Beslutet. Förutsättningarna att bevilja inhibition är därmed uppfyllda.
135. Vid sådana förhållanden, och då lagstiftningen inom området är förhållandevis ny, föreligger skäl för förvaltningsrätten att besluta att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla (inhibition).⁴⁸ Beslutet måste av skäl som anförs ovan meddelas snarast, och även med hänsyn till att Easee enligt Beslutet löpande åläggs vidta ytterligare åtgärder med start redan under vecka 12, 2023.

⁴⁸ Jfr t.ex. RÅ 1974 ref. 38, RÅ 1988 ref. 143, RÅ 1990 ref. 82, RÅ 1991 not. 201, RÅ 1992 not. 333, RÅ 2004 not 156, RÅ 2005 not. 161, HFD 2017 ref. 53.

F. Begäran om sekretess

136. Det noteras att uppgifterna i Bilaga 2 – 10 inklusive det underlag som Easee inkommit med till Elsäkerhetsverket inom ramen för myndighetens prövning samt vad som anförs under avsnitt D.3.2 – D.3.7; avsnitt A stycke 5 angiven procentsats; avsnitt D.5.2 stycke 91 mening fyra; samt avsnitt E.3 stycke 121 angiven procentsats, i detta överklagande, omfattas av sekretess jämlikt 30 kap. 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ("OSL"), då uppgifterna utgör affärshemlig information om bl.a. Easees affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, vars röjande kan antas medföra skada för Easee i bl.a. konkurrenshänseende.
137. Efter att handlingarna nu har getts in till förvaltningsrätten är det Easees uppfattning att de ovan angivna uppgifterna även omfattas av sekretess i förhållande till tredje man enligt 36 kap. 2 § OSL. Uppgifterna avser alltjämt Easees affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat. Det kan därför antas medföra avsevärd skada för Easee i konkurrenshänseende med betydande ekonomiska konsekvenser som följd om uppgifterna röjs. De skäl för sekretess som har gällt inom Elsäkerhetsverket, gör sig således alltjämt gällande även vid en sekretessprövning enligt 36 kap. 2 § OSL.

G. Avslutande kommentar

138. Produkten uppfyller, av skäl som anges ovan och i det underlag som presenterats för Elsäkerhetsverket de krav som ställs på Produkten enligt radioutrustningslagen och annan tillämplig lagstiftning. Någon risk för skada eller annan säkerhetsrisk föreligger inte heller.
139. Elsäkerhetsverket har således inte haft fog att besluta om sådana åtgärder som framgår av Beslutet.
140. Under alla omständigheter utgör, av skäl som Easee utvecklat ovan, Elsäkerhetsverkets beslut inte en proportionerlig åtgärd i detta fall.
141. Easee förbehåller sig rätten att komplettera sitt överklagande med ytterligare underlag till styrkande av att skäl för att försäljningsstopp och sådana övriga åtgärder som framgår av Beslutet inte föreligger.

H. Övrigt

142. Vår behörighet att företräda Easee framgår av bifogade behörighetshandlingar
(Bilaga 11 – 12).
-

Göteborg den 17 mars 2023

Niklas Sjöblom

Christoffer Monell

Mattias Forsberg

Elise Aronsson

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD
Enhet 1

INKOM: 2023-03-20
MÅLNR: 1281-23
AKTBIL: 50

Bilageförteckning

Bilaga 1	Beslut Elsäkerhetsverket 2023-03-14 Dnr 22EV1261
Bilaga 2	Easee EVSE - EN 61851-1 assessment - Rev 1.5 (Easee Risk Evaluation)
Bilaga 3	Risk register Easee Home and Charge (Easee Risk Evaluation)
Bilaga 4	ORS Report
Bilaga 5	PEM Report 1
Bilaga 6	PEM Report 2
Bilaga 7	TÜV Report
Bilaga 8	Email TÜV Rheinland
Bilaga 9	Clarifications from TÜV Rheinland
Bilaga 10	Technical comments
Bilaga 11	Fullmakt
Bilaga 12	Utdrag firmateckningsrätt

Joel Lee Antman
Inspektör
Avdelningen för produkter
010-168 05 00

2023-03-14

Dnr 22EV1261

Easee AS
Grenseveien 19
4313 Sandnes
Norge

Beslut om försäljningsförbud, krav på eliminering av risker, återtag från återförsäljare samt betalningsskyldighet

Beslut

Elsäkerhetsverket beslutar att:

- 1 förbjuda Easee AS, 920 292 046, vid vite om 50 000 kronor, att tillhandahålla följande utrustning:

Utrustning	Laddbox
Tillverkare/Varumärke/Fabrikat	Easee
Typ	Home, Charge

- 2 förelägga Easee AS, vid vite om 200 000 kronor, att vidta lämpliga åtgärder för att eliminera de elsäkerhetsbrister som framgår av beslutet för den radioutrustning som ni har släppt ut på marknaden. (Artikel 14.4g, EU 2019/1020).
- 3 Easee AS ska, vid vite om 50 000 kronor, återta utrustningarna från era återförsäljare. Ni ska senast 10 dagar efter att ni tagit del av detta beslut informera era återförsäljare om försäljningsförbudet och om återtagat.
- 4 Easee AS ska, vid vite om 50 000 kronor, senast 10 dagar efter att ni tagit del av detta beslut, informera Elsäkerhetsverket om vilken information ni har skickat till era återförsäljare.
- 5 Easee AS ska, vid vite om 50 000 kronor, senast 3 månader efter att ni tagit del av beslutet, informera Elsäkerhetsverket om vilka åtgärder ni avser att vidta enligt beslutspunkt 2.
- 6 Easee AS ska, vid vite om 50 000 kronor, tidigast 9 månader och senast 12 månader efter att ni tagit del av beslutet, skriftligen meddela,

Elsäkerhetsverket resultatet av återkallandet och informera om hur elsäkerhetsriskerna har eliminerats enligt punkt 2.

- 7 Easee AS ska stå för de kostnader Elsäkerhetsverket haft för inköp (5113,60 kronor) och provning (12582,00 kronor) av utrustningen, **totalt 17695,60 kronor.**

Detta beslut är fattat med stöd av 12 § radioutrustningslagen (2016:392). Beslut enligt punkt 1 – 6 ska gälla omedelbart och även om det överklagas, se 13 § radioutrustningslagen.

Redogörelse för ärendet

Elsäkerhetsverket har köpt in utrustningen Easee Home för teknisk provning samt kontroll av utrustningens märkning och dokumentation. Den 22 mars 2022 förelade Elsäkerhetsverket Easee AS att komma in med dokumentation som gör det troligt att utrustningen genomgått bedömning av överensstämmelse. Easee AS inkom med en EU-försäkran om överensstämmelse och en teknisk bedömning. Inskickad dokumentation omfattar modellerna Home och Charge. Den 2 juni 2022 underrättade Elsäkerhetsverket Easee AS om resultatet av provningen och Easee AS gavs tillfälle att yttra sig. Easee AS inkom med ett yttrande den 10 juni med bemötande av Elsäkerhetsverkets skrivelse. Den 24 oktober 2022 begärde Elsäkerhetsverket på nytt in dokumentation som gör det troligt att utrustningen genomgått bedömning av överensstämmelse. På förfrågan från Easee AS om vad som efterfrågades, förtydligade Elsäkerhetsverket att det var provrapporter som legat till grund för CE-märkningen som avsågs. Easee AS inkom med provrapporter och kommentarer till dessa. Den 27 januari 2023 underrättade Elsäkerhetsverket Easee AS om bedömningen gällande brister och Easee AS gavs återigen tillfälle att yttra sig. Easee AS har inkommit med yttranden den 13 samt 26 februari 2023. Elsäkerhetsverket har tagit dessa yttranden i beaktande i detta beslut.

Skäl för beslutet

Elsäkerhetsverkets sammanvägda bedömning

Elsäkerhetsverkets granskning visar att radioutrustningen inte uppfyller gällande väsentliga krav på skydd för hälsa och säkerhet som avses 2 kap 1-3 §§ i Post- och telestyrelsens föreskrifter 2016:5 om krav m.m. på radioutrustning (PTSFS 2016:5).

Utrustningen har inte heller genomgått en korrekt bedömning av överensstämmelse i enlighet med kraven i kapitel 3 och 4 i PTSFS 2016:5.

Presumtion om överensstämmelse med säkerhetskraven

En förutsättning för att få sätta en utrustning på marknaden är att tillverkaren kan visa att utrustningen är i överensstämmelse med de väsentliga kraven i regelverket,

i detta fall radioutrustningslagen (2016:392) och de föreskrifter som meddelats med stöd av denna lag.

Inskickad dokumentation visar att utrustningen på ett flertal punkter avviker från relevanta harmoniserade standarder på området. Som Easee AS anför i sitt kompletterande yttrande (22EV1261 – 21.2) får tillverkare avvika från harmoniserade standarder, men detta får endast göras under förutsättning att utrustningen är i överensstämmelse med kraven i regelverket.

Om tillverkaren väljer att helt eller delvis avvika från harmoniserade standarder eller om det inte finns tillämpliga harmoniserade standarder ska utrustningens riskanalys ligga till grund för vilka åtgärder som vidtagits för att utrustningen ska uppfylla de väsentliga kraven. Tester som inkluderar alla förhållanden som rimligen kan förutses ska genomföras och dokumenteras för att säkerställa att utrustningen är i överensstämmelse med kraven. Hur tillverkaren får utrustningen att uppfylla de väsentliga kraven ska framgå av den tekniska dokumentationen. Detta ska vara gjort i tillverkarens förfarande för bedömning av överensstämmelse innan utrustningen släpps ut på marknaden.

Resultat av marknadskontrollen

Elsäkerhetsverkets granskning visar att utrustningen inte uppfyller den säkerhetsnivå som etableras i relevanta harmoniserade standarder, och att Easee AS inte på annat sätt har försäkrat sig om att utrustningen uppfyller de väsentliga kraven på skydd för hälsa och säkerhet som avses 2 kap 1-3 §§ i PTSFS 2016:5.

Den dokumentation som skickats in visar inte att Easee AS har gjort en riskanalys som har tagit hänsyn till alla förhållanden som rimligen kan förutses. Det framgår inte heller att utrustningen har analyserats och provats på ett sätt som ger motsvarande säkerhetsnivå jämfört med den som etableras i relevanta harmoniserade standarder. Inskickade dokument visar att funktionsprov genomförts på utrustningen. Funktionsprov är inte att likställa med testning som visar att kraven för en säker funktion alltid uppfylls vid alla de förhållanden som rimligen kan förutses. Sammantaget visar detta att tillräckliga analyser och tester inte har gjorts för att kunna visa att säkerhetskraven uppfylls.

Elsäkerhetsverkets provning av utrustningen

Utrustningen har kontrollerats mot de krav som finns för:

- Elbildsdrift – Konduktiv laddning – Del 1: Allmänna fordringar i standarden EN IEC 61851-1:2019
- Kopplingsutrustningar för högst 1000 V växelspanning eller 1500 V likspanning - Del 1: Allmänt i standarden EN IEC 61439-1:2021

- Kopplingsutrustningar för högst 1000 V växelspanning eller 1500 V likspänning - Del 7: Särskilda fordringar på utrustning för småbåtshamnar, campingplatser, marknader och laddplatser för elfordon i standarden EN IEC 61439-7:2020.

Provrapporten är en bilaga till detta beslut. Provningen har visat att:

- Bruksanvisningen anger att utrustningen har en RCD (Residual current device, jordfelsbrytare) inbyggd som uppfyller kraven i EN 61008-1 samt IEC 62955. Utrustningen är dock inte utrustad med en RCD (30mA AC/6mA DC) enligt EN 61008-1 samt IEC 62955, som nämns i bruksanvisningen. Installationsguiden innehåller inga anvisningar om huruvida utrustningen ska föregås av en jordfelsbrytare vid anslutning mot det fasta elnätet.
- Följande märkningar saknas på utrustningen:
 - Tillverkningsdatum
 - Standard IEC 61439-7
- En del av märkningarna är placerade bakom ett lock vilket medför att de inte är läsbara när utrustningen är i bruk.

Kontroll av administrativa krav, märkningskrav och dokumentation

I EU-försäkran om överensstämmelse, daterad 2022-02-07, deklarerar Easee AS att utrustningen uppfyller kraven i följande standarder:

- EN 61851-1 (2019)
- EN 62196-2 (2017)
- EN 61439-7 (2020)
- EN 60309-1 (2013)
- EN 61008-1 (2012)
- IEC 62955 (2018)

Elsäkerhetsverket har funnit följande:

- Utrustningens EU-försäkran innehåller flera direktiv som inte ska tillämpas samtidigt. Radioutrustningsdirektivet (RED) innehåller krav för elsäkerhet och elektromagnetisk kompatibilitet och tillämpas istället för Lågspänningsdirektivet (LVD) och direktivet om Elektromagnetisk kompatibilitet (EMCD) när det gäller radioutrustning. En utrustning omfattas av RED eller LVD/EMCD, aldrig under alla direktiven samtidigt.
- Utrustningens EU-försäkran om överensstämmelse eller en förenklad EU-försäkran om överensstämmelse saknas i bruksanvisningen. En förenklad EU-

försäkran om överensstämmelse ska innehålla den webbadress där den fullständiga texten till EU-försäkran om överensstämmelse kan erhållas, 3 kap. 9 § PTSFS 2016:5

- De testrapporter som skickats in av Easee AS visar på brister mot de standarder som anges i EU-försäkran. Om endast delar av en harmoniserad standard tillämpas måste tillverkaren dokumentera hur resterande krav uppfylls och risker omhändertas, samt hänvisa till den dokumentationen i EU-försäkran. Ingen alternativ riskbedömning finns som hänvisning i EU-försäkran.

Brister identifierade genom Easee:s testrapporter

De testrapporter som skickats in av Easee AS visar på fler brister än vad Elsäkerhetsverkets tidigare provning och granskning har visat.

Följande brister har identifierats:

- Utrustningen har inte en jordfelsbrytare typ A enligt EN 61008-1 och det finns ingen information i medföljande dokumentation om att en sådan ska föregå utrustningen vid installation.
- Utrustningen uppfyller inte kravet för DC-skydd för felströmmar över 6mA enligt IEC 62955.
- Utrustningen klarar inte överspänningsprovet upp till 7000V mot PELV (LLN->CP).
- Utrustningen har märkningsbrister.
- Utrustningen klarar inte kraven för IP-klass IP5X.

Ovanstående brister återfinns i följande testrapporter:

- *028-713182551-000_TRF_Draft* – Daterad 2021-06-16
- *028-713182551-000-61439-7_Draft* – Daterad 2021-06-16
- *[20] TUV LVD test report according to EN 61439-7 – draft* (samma som ovan)
- *028-713182551-000_EMC* – Daterad 2021-02-03
- *TR-56586-82551-01 Ed. 02 (EMV)* (samma som ovan)
- *[21] TR-56586-18818-01 Ed.01 - IP and IK test* – Daterad 2021-06-30

Testrapporterna är alla daterade under första halvåret 2021. De brister som framkommer har inte åtgärdats och ingen alternativ riskbedömning har inkommit. En alternativ riskbedömning kan inte bestå i att tillverkaren deklarerar att utrustningen uppfyller kraven. Tillverkaren måste visa hur utrustningen uppfyller kraven genom beräkningar, provningsfall eller liknande i den tekniska dokumentationen som verifierar det.

Kommentarer och yttranden från Easee AS

I testrapport, bilagor och yttranden listade nedan har Easee AS kommenterat bristerna.

- *028-713182551-000_TRF_Draft*
- *Comments regarding TUV evaluation towards EN 61851-1*
- *22EV1261 – Response letter from Easee AS*

Testrapporten *028-713182551-000_TRF_Draft* är kompletterad med kommentarer av Easee AS 2022-11-14.

Brister och Easee AS kommentarer för respektive testrapport bemöts nedan.

Genomgång av inkommen dokumentation

Testrapport 028-713182551-000_TRF_Draft för EN IEC 61851-1:2019

Avsnitt 5.6, Protection against electric shock – En fast ansluten laddbox enligt Mode 3 har jordledare ansluten mot såväl elnätet som typ 2-anslutningen för elfordonet. Provet klassar utrustningen som en Klass 1-utrustning men enligt kommentar från Easee AS i rapporten hävdas att utrustningen är en Klass 2-utrustning med dubbel (förstärkt) isolation, så kallad dubbelisolerad.

Elsäkerhetsverkets bedömning: Utrustningen är konstruerad som en Klass 1-utrustning. Skyddsjord är ansluten till, och är en del av utrustningens konstruktion, detta betyder att skyddsjord finns i utrustningen. Att strömförande delar enbart är skyddade mot beröring med förstärkt isolation gör inte utrustningen till en dubbelisolerad utrustning, så kallad Klass 2-utrustning.

Avsnitt 8.5 Residual current protective devices – Ej godkänd på flera punkter.

1	•The connecting point of the EV supply equipment shall be protected by an RCD having a rated residual operating current not exceeding 30 mA;	RCD Type A only recommended in manual	FAIL
2	•RCD(s) protecting connecting points shall be at least type A;	No RCD demanded in upstream, no approval for built-in RCD	FAIL
3	•RCDs shall comply with one of the following standards: IEC 61008-1, IEC 61009-1, IEC 60947- 2 and IEC 62423;	Approval missing	FAIL

4	•RCDs shall disconnect all live conductors.	Relays triggered by built-in RCD not mechanical coupled	FAIL
5	Where the EV supply equipment is equipped with a socket-outlet or vehicle connector for AC use in accordance with IEC 62196 (all parts), protective measures against DC fault current shall be taken. The appropriate measures shall be:		FAIL
6	•RCD type B or	No RCD type B demanded	FAIL
7	•RCD Type A and appropriate equipment that ensures the disconnection of the supply in case of DC fault current above 6 mA.	No RCD type A demanded. No built-in DC fault detection	FAIL

Dessa ej godkända prov har kommenterats i testrapporten av Easee AS enligt följande:

1. Type-A required for Class I (standard insulation) installations. For Class II, the internal RCD is considered sufficient.
2. Built-in RCD considered to meet requirements, but not assessed by TUV yet.
3. Considered to meet IEC 61008-1. Third party evaluation to be added.
4. Relays are electronically coupled and considered to meet the same safety level as mechanically coupled.
5. Ej kommenterad
6. Next bullet point considered met.
7. DC-faults considered met by RDC-DD according to IEC 62955. Not assessed by TUV yet.

I bilaga *Comments regarding TUV evaluation towards EN 61851-1* gör Easee AS följande kommentarer:

Punkt 1, 2: *"Easee EVSE has an integrated RCD that will trip according to operating requirements of IEC 61008-1, chapter 9.9. We believe this provides equal protection against RCD faults and that the two points above should be a pass. This is easily verified by a test"*.

Punkt 3: *"61008-1 applied by Easee. Not evaluated by TUV, so we agree that approval is missing"*.

Punkt 4: *"It is not a requirement by 61851-1 that poles are mechanically coupled (although 61008 and 62955 have this requirement)- Behavior can be tested with oscilloscope. Relays in Easee EVSE are electronically coupled. All poles will still make and break together and we believe it provides the same safety level as mechanically coupled poles"*.

Punkt 5, 6 och 7: *“Easee EVSE includes a built in DC fault protection (6mA) according to 62955. Operational behavior is easily verified by a test. Other aspects of 62955 would require a more in-depth analysis. This has not been requested yet”.*

I yttrandet från den 13 februari 2023 hävdar Easee AS att jordfelsbrytarlösningen uppfyller kraven i standarderna EN 61008-1 och IEC 62955:

1.2.6 RCD summary

Easee is confident that the RCD integrated in Easee Home/Charge fulfils the intentions and safety levels of the referenced RCD-standards.

Elsäkerhetsverkets granskning av dokumentationen från Easee AS visar att flera av kraven i jordfelsbrytarstandarderna EN 61008-1 och IEC 62955 inte uppfylls. Brister utöver det som framkommit i Elsäkerhetsverkets provning är följande:

- Kravet på brytavstånd för reläkontakter är 3 mm (Table 6, IEC 62955) eller 4 mm (Table 5, EN 61008-1) men de reläer som används (AZSR131-1AE-12DGW(200)) har enligt tillverkarens datablad (inhämtat från relätillverkarens webbplats) bara 2,3 mm i brytavstånd.
- Mekanisk sammankoppling av reläer för samtidig till och frånkoppling saknas. (8.1.2 i IEC 62955 och EN 61008-1)
- Testanordning och märkning av densamma saknas. (8.1.2, EN 61008-1)
- Manuellt till- och frånslag av brytaren saknas. (8.1.2, EN 61008-1)
- Tydlig indikering av brytarens position saknas. (8.1.2, EN 61008-1)

Elsäkerhetsverkets bedömning: Utrustningen uppfyller inte kraven i EN 61008-1:2012 eller IEC 62955.

Den lösning av jordfelshantering som Easee AS implementerat i utrustningen följer inte kraven som ställs på jordfelsbrytare i enlighet med EN 61008-1 och kan därför inte anses vara en jordfelsbrytare typ A enligt denna standard.

Den lösning av DC-felströmsskydd som Easee AS implementerat i utrustningen följer inte kraven som ställs på DC-skydd i enlighet med IEC 62955 och kan därför inte anses vara ett DC-skydd enligt denna standard.

Att utrustningen har funktioner som liknar de funktioner som en jordfelsbrytare i enlighet med kraven i EN 61008-1 ska ha, garanterar inte att den kan hantera alla risker samt klara av alla förhållanden som rimligen kan förutses.

Tester som inkluderar alla förhållanden som rimligen kan förutses ska genomföras och dokumenteras för att säkerställa att utrustningen är i överensstämmelse med

kraven. Samma antaganden som kan göras för en elektromekanisk jordfelsbrytare, vilka legat till grund för den harmoniserade standarden, kan inte göras för en elektronisk jordfelsbrytare. Därför räcker det inte att hänvisa till den harmoniserade standarden då man utvecklat en annorlunda konstruktion med andra komponenter. Att utrustningen inte uppfyller de krav som finns i den harmoniserade standarden utan att åtgärder vidtagits för att försäkra sig om att utrustningen uppfyller de väsentliga kraven, är ytterligare tecken på att en bedömning av överensstämmelse inte gjorts.

EN 61008-1 och IEC 62955 har olika krav gällande testanordning, indikering samt manuellt till- och frånslag av brytaren. Det beror på att de hanterar olika typer av risker. EN 61008-1 hanterar risker som rör personskydd medan IEC 62955 hanterar risker som rör skydd av annan elektronik, exempelvis jordfelsbrytare, dvs. inte direkt personskydd.

Jordfel och DC-fel kan orsaka personskada och sakskada, exempelvis brand.

Era kommentarer till testrapporter som finns i *Comments regarding TÜV evaluation towards EN 61851-1*:

Avsnitt 12.5 Insulation resistance och 12.6 Touch current – Easee AS anser att PE och Typ2-stiften inte är berörbara delar och därför ska utrustningen vara en Klass 2.

Elsäkerhetsverkets bedömning: Utrustningen ska bedömas som en Klass 1-utrustning då jorden är integrerad i utrustningens konstruktion.

Avsnitt 12.7 Impulse dielectric withstand (1,2 µs/50 µs) – Ej godkänt på överspänningsprovet mellan LLLN (in+ut) mot CP (Control Pilot) (PELV). Bröt samman på negativ puls.

Easee AS ifrågasätter testnivån för detta test. I *Comments regarding TÜV evaluation towards EN 61851-1* anger Easee AS att kraven mot CP inte var väntat och att det måste ses över. I yttrandet från 13 februari 2023 anser Easee AS att testet inte ska utföras mot CP kretsen eftersom den inte är en strömförande del eller en berörbar ledande yta enligt EN 61851-1.

Elsäkerhetsverkets bedömning: Utrustningen klarar inte överspänningsprovet. Huruvida testet ska göras mot CP-kretsen eller inte är beroende av hur utrustningen är konstruerad. Om det finns skäl att utföra testet mot CP-kretsen ska det göras. Bristande isolation mot CP-kretsen riskerar över tid att farlig spänning överleds till kontrollpilot-signalen (CP). Detta kan resultera i skada på laddboxen och fordonet som laddas med laddboxen.

Avsnitt 16.1 Installation manual of EV charging stations – Ej godkänt. Easee AS kommentar är: "Installation guidelines updated to require Type-A RCD in class I installations."

Elsäkerhetsverkets bedömning: Det finns ingen klassindelning av elinstallationer i Sverige. Då utrustningen är av typen Klass 1 (jordad) kan den inte anslutas på annat sätt än just jordat.

När en Mode 3-laddbox är installerad är den en del av starkströmsanläggningen. All utökning av en elanläggning ska uppfylla gällande installationsregler. Att installera en laddbox är att utöka starkströmsanläggningen. En starkströmsanläggning ska vara utförd enligt god elsäkerhetsteknisk praxis så att den ger trygghet mot personskada och sakskada på grund av el. Med god elsäkerhetsteknisk praxis avses tillämpning av ELSÄK-FS 2022:1 samt av den praxis i övrigt som har etablerats på elsäkerhetsområdet genom kompletterande standarder eller andra bedömningsgrunder. Om svensk standard tillämpas som komplement till föreskrifterna anses anläggningen vara utförd enligt god elsäkerhetsteknisk praxis om inget annat visas. En anläggning får vara utförd på ett sätt som helt eller delvis avviker från svensk standard under förutsättning att motsvarande säkerhet uppnås. Om utförandet avviker från svensk standard ska de bedömningar som ligger till grund för utförandet dokumenteras. Standarden SS 436 40 00 utgåva 3, Elinstallationsreglerna, föreskriver att varje uttagspunkt individuellt ska skyddas av en jordfelsbrytare (722.531.2.101).

Avsnitt 16.3 Marking – Ej godkänt på "Marking plate not visible in normal operation" och "Ambient temperature missing". Easee AS kommentar är ni ska överväga placeringen av märkning och att ni ska lägga till "Omgivningstemperatur" samt i rapporten skrivs: "A new label has been added to the top of the chargeberry to resolve this".

Elsäkerhetsverkets bedömning: Testrapporten är utfärdad 2021-06-16 och vid Elsäkerhetsverkets granskning 2022-06-10 var en åtgärd för detta ännu inte genomförd. Denna brist kan riskera att utrustningen används under felaktiga förhållanden. Easee AS har informerat om att man kommer ta fram en kompletterande märkskylt.

Testrapport IEC 028-713182551-000-61439-7_Draft för EN IEC 61439-7:2014 i förening med IEC 61439-1:2011

I yttrandet från den 13 februari 2023 skriver Easee AS under punkt 1.4.2 att man avser ta bort referensen till EN IEC 61439-7 för att på så sätt få bort kravet på märkning av utrustningen som finns i nämnda standard.

Elsäkerhetsverkets bedömning: Kravet på märkning försvinner inte för att referensen till EN IEC 61439-7 tas bort från EU-försäkran. De generella kraven i EN 61851-1 föreskriver att utrustning för laddning av elfordon ska vara i överensstämmelse med EN IEC 61439-7 med de undantag eller tillägg som anges i klausul 13. EN IEC 61439-7 är en så kallad normativ referens till EN 61851-1. Detta innebär att även om man tar bort referensen till EN IEC 61439-7 i EU-försäkran om överensstämmelse, gör hänvisningarna till EN IEC 61439-7 i EN 61851-1 att märkningskraven fortfarande blir gällande för att man ska anses uppfylla EN 61851-1.

Avsnitt 9.1.3.1 Impulse withstand voltages of main circuits – Ej godkänt.

Avsnitt 10.9.3.1 och 2 Impulse withstand voltage test – Ej godkänt

Elsäkerhetsverkets bedömning: Dessa brister relaterar till samma brist som testet för 12.7.2 i EN 61851-1, så kommentarerna om den bristen gäller även här.

Testrapport [21] TR-56586-18818-01 Ed.01 - IP and IK test för EN 60068-2-75 och EN 60529:2014-09 för IP54

Avsnitt 8.3 Protection against foreign objects – Ej godkänt – dust entry visible.

EN 60068-2-75:2014 Test Eh: hammer tests						
DIN EN 60529:2014-09 Degrees of protection provided by enclosures IP54						
Durchgeführte Prüfung Test performed	Opertion mode Operation mode			Prüfergebnis Testresult		
	Betrieb Operating	Kein Betrieb Non Operating	Transport/Lagerung Transport/Storage	Erfüllt Passed	Nicht erfüllt Not Passed	Keine Bewertung No Evaluation
Hammerprüfungen / hammer test	☐	☒	☐	☒	☐	☐
IP-Schutzart / degree of protection (IP-code)						
IP5X	☐	☒	☐	☐	☒	☐
IPX4	☐	☒	☐	☒	☐	☐

Inga kommentarer har inkommit om denna brist.

Elsäkerhetsverkets bedömning: Utrustningen är märkt med IP-klass IP54, men testet visar att utrustningen inte klarar provningen för IP5X. Vid användning som kräver IP54 finns risk för att damm och smuts tar sig in i utrustningen med följden att isolationen mellan olika elektriska delar försämras. Försämrad isolation innebär att överslag lättare kan ske. Överslag kan i sin tur leda till person- och sakskada. Det är därför en säkerhetsrisk att marknadsföra utrusningen med fel IP-klass, även om den uppfyller den IP-klass som normalt krävs vid installation utomhus.

Elsäkerhetsverkets sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer Elsäkerhetsverket att bedömning av överensstämmelse inte utförts innan utrustningen släpptes ut på marknaden. Personskada och sakskada, exempelvis elchock och brand, kan uppstå eftersom utrustningens brister gör att utrustningen inte ger tillfredsställande skydd mot jordfel och DC-fel.

Med hänsyn till ovanstående finner Elsäkerhetsverket att bristerna är allvarliga och att det därför finns skäl att förbjuda Easee AS att tillhandahålla utrustningen på marknaden. Företaget har trots en lång dialog inte själva omhändertagit bristerna eller säkerställt att nödvändig riskanalys tagits fram. Med hänsyn till bristernas art är det också nödvändigt ur elsäkerhetssynpunkt att utrustningen återkallas från återförsäljare samt att lämpliga åtgärder vidtas för att eliminera de elsäkerhetsrisker som finns i redan levererad utrustning.

I yttrandet anger Easee AS att harmoniserade standarder inte är tvingande krav enligt EU:s produktdirektiv. Detta är korrekt. Radioutrustningsdirektivet 2014/53/EU är ett s.k. produktdirektiv som syftar till att fastställa väsentliga krav som utrustningarna ska uppfylla innan de får släppas på den europeiska unionens inre marknad. För att en utrustning ska få sättas på marknaden måste tillverkaren identifiera alla risker som utrustningen kan utgöra. Med risker avses bland annat risk för att utrustningen inte uppfyller säkerhetskraven med avseende på exempelvis strömgenomgång eller brand. Riskanalysen ska dokumenteras och ingå i den tekniska dokumentation som krävs enligt Post och telestyrelsens föreskrifter PTSFS 2016:5. Tillverkaren måste dokumentera hur de risker som identifierats har omhändertagits för att se till att utrustningen uppfyller de väsentliga kraven.

Hur tillverkaren ska arbeta med väsentliga produktkrav i den harmoniserade lagstiftningen beskrivs även i 4 kap. i EU-kommissionens Blåbok om genomförandet av EUs produktbestämmelser (2022/C 247/01)). Tillverkaren ska tydligt visa på vilket sätt utrustningen är minst lika säker som om den hade uppfyllt kraven i tillämpliga, harmoniserade standarder. Inskickade underlag visar inte att detta har gjorts för de delar där utrustningen inte följer harmoniserad standard.

I yttrandet framhåller Easee AS att utrustningen ska anses vara säker då företaget bland annat inte fått in några klagomål från konsumenter och att de enligt loggar kan se att det genomförts ett stort antal lyckade laddningar. Denna information kan inte ligga till grund för bedömning av överensstämmelse då bedömning av överensstämmelse ska ske innan utrustningen släpps på marknaden.

Elsäkerhetsverkets granskning har dock inte visat att bristerna leder till omedelbar personskada eller sakskada, på ett sådant sätt att ett försäljningsförbud med återkallelse från konsument är motiverat.

Vitesbeloppen är satta med hänsyn till vad som är känt om företagets ekonomiska förhållanden och till vad som kan antas förmå er att följa beslutet.

Tillämpliga regler

Radioutrustning får endast släppas ut eller tillhandahållas på marknaden om den uppfyller föreskrivna krav, enligt 4 § radioutrustningslagen (2016:392).

Kraven regleras i 2 kap. Post- och telestyrelsens föreskrifter (2016:5) om krav m.m. på radioutrustning. Där framgår att radioutrustning ska vara konstruerad så att den uppfyller krav på skydd för hälsa och säkerhet, att information som behövs ur säkerhetssynpunkt ska finnas på utrustningen samt att tekniska åtgärder ska vidtas till skydd mot risker orsakade av radioutrustningen men även risker orsakade av yttre påverkan på radioutrustningen. Radioutrustningen anses uppfylla säkerhetskraven om den är utförd enligt en harmoniserad standard, enligt 6 § radioutrustningslagen.

Det är tillverkaren som, enligt 3 kap. 1 § PTSFS 2016:5, är ansvarig för att utrustningen uppfyller kraven. Detaljerade bestämmelser om tillverkarens skyldigheter framgår av 3 kap. 2-12 §§ PTSFS 2016:5.

Elsäkerhetsverket är marknadskontrollmyndighet över radioutrustningslagen i fråga om radioutrustnings egenskaper när det gäller elsäkerhet och får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att regelverket ska efterlevas, se 9 § radioutrustningsförordningen (2016:394) och 12 § radioutrustningslagen. Ett beslut om förbud kan gälla omedelbart och ska förenas med vite, enligt 13 § radioutrustningslagen. Bestämmelser om vite finns i lag (1985:206) om viten.

Elsäkerhetsverket har rätt att ta ut ersättning för inköp och provningskostnader, enligt 8 kap. 1-2 §§ PTSFS 2016:5.

Vad innebär beslutet

Beslutet innebär att utrustningen inte får tillhandahållas på marknaden. Det betyder att utrustningen varken får levereras för distribution, förbrukning eller användning. Ni får följaktligen inte sälja, skänka bort eller på annat sätt överlåta utrustningen. Utrustningen får inte heller marknadsföras t.ex. genom webb-butik, katalog eller annonser.

Beslutet innebär även att utrustning som redan är installerad måste åtgärdas så att den risk som utrustningens brister innebär elimineras.

Beslutet är taget med hänsyn till vad som kan anses vara proportionerligt utifrån de säkerhetsrisker det innebär att utrustningen saknar DC- och jordfelsskydd samt att ingen fullständig bedömning av överensstämmelse genomförts innan utrustningen satts på marknaden.

Andra modeller

Elsäkerhetsverket har listat brister i provrapporter och avsteg från standarder som Easee AS har gjort för utrustningarna Home och Charge. Detta beslut omfattar enbart dessa två modeller. Elsäkerhetsverkets bedömning är att sådana brister och avsteg även kan finnas i andra modeller med samma konstruktion. Det är tillverkarens ansvar att säkerställa att även dessa modeller uppfyller gällande krav, se 3 kap. 11 § PTSFS 2016:5.

Information

Övriga observationer

Testrapport 028-713182551-000_TRF_Draft för EN IEC 61851-1:2019

Avsnitt 8.4.3.1 *Installation conditions* – Ej godkänt – “When a TT earthing system is being used in the electrical network one of the following measures shall be applied in the ASSEMBLY: a) double or reinforced insulation of the incoming connections, or b) residual current device (RCD) protection on the incoming circuit”.

Anmärkning: “RCD type A / B in the upstream not demanded in manual nor double or reinforced insulation of incoming connections”.

Er kommentar: ”Easee EVSE is suitable for installations according to IEC 60364. If a Class 2 installation cable is used, and no other socket outlets or equipment are sharing the circuit, no RCD is required in the installation. If these requirements are not fulfilled a Type A RCD is required in the installation.

The requirement in 61439 is that the equipment is suitable for installation according to 60364. Is it also a requirement for Easee to provide the specific installation instructions to the installer? The 60364 standard is never used in its original version. Every country has their own translation and national amendments, so we only state that national installation regulations shall be followed”.

Elsäkerhetsverkets bedömning: Bristen avser kraven i TT-system.

För bostadsinstallationer i Sverige används normalt jordning enligt TN-system varför denna brist inte påverkar beslutet. TT-system är dock inte förbjudna.

EN 61851-1 föreskriver att den internationella standarden för elinstallationer IEC 60363, ska följas, men även att nationella installationsregler följs.

Testrapporter avseende elektromagnetisk kompatibilitet (EMC)

Elektromagnetisk kompatibilitet för radioutrustning inkluderas inte i Elsäkerhetsverkets marknadskontroll, men vi har upptäckt följande avvikelser från harmoniserade standarder. Ingen dokumentation har skickats in som visar att avvikelserna omhändertagits på annat sätt.

Testrapport 028-713182551-000_TRF_Draft för EN IEC 61851-1:2019

Avsnitt 9.4 *Electromagnetic compatibility (EMC)* – Ej godkänt, se EMC-test

Avsnitt 10.6.2 *Electromagnetic compatibility (EMC)* – Ej godkänt, se EMC-test

Avsnitt 10.12 *Electromagnetic compatibility (EMC)* – Ej godkänt, se EMC-test

Testrapport 028-713182551-000_EMC för standarderna IEC 61851-21-2 och ETSI EN 301 489-1 m.fl.

Emission – Enclosure port

Emission - Enclosure port

Prüfdatum / Date of test:	2020-04-08	Prüfergebnis / Test Result Fail (Informative)
Prüfer / Operator:	[REDACTED]	
Messplatz / Test site:	Semi anechoic room - cabin no. 8	

Immunity – Input and output AC power ports – Radio-frequency common mode

Immunity - Input and output AC power ports - Radio-frequency common mode

Prüfdatum / Date of test:	2020-12-15 – 2020-12-16	Prüfergebnis / Test Result Fail
Prüfer / Operator:	[REDACTED]	
Messplatz / Test site:	Shielded room - cabin no. 9	

Brist vid immunitetstest av starkströmsanslutningarna och uttaget

Sammanställning:

9 Revision History

<i>Edition</i>	<i>Date</i>	<i>Issued by</i>	<i>Modifications</i>
1	2020-05-28	[REDACTED]	First Edition
2	2021-02-03	[REDACTED]	Retest of : "Emission – Enclosure port" "Immunity – Input and output AC power ports – Surges" "Immunity – Input and output AC power ports – Radio-frequency common mode" because EUT 1 failed in these performed tests

Testrapport [18b] EMC test Report 31119 för EMC Directive 2014/30/EU**Avsnitt 7. EMC IMMUNITY TESTS****Avsnitt 7.1. Conducted Radio Frequency Immunity****Test result**

The EUT **Partly Passed** the test.

The EUT failed the test of AC output in charging mode (150 kHz – 250 kHz). The EUT went into waiting mode. The test was passed at 3 V.

Utrustningen har inte klarat testet enligt kraven i relevant standard.

Åtgärdade brister innebär en ny utrustning

Om ni åtgärdar utrustningens brister betraktas den som en ny utrustning. Då måste en ny unik beteckning, till exempel typ- eller modellbeteckning, anges och en ny EU-försäkran måste upprättas.

Skyldigheter i övriga medlemsländer

Enligt 3 kap. 11 § PTSFS 2016:5 ska en tillverkare som anser eller har skäl att tro att radioutrustning inte överensstämmer med kraven, omedelbart vidta korrigerande åtgärder, dra tillbaka eller återkalla utrustningen. Om radioutrustningen utgör en risk ska tillverkaren dessutom omedelbart underrätta de behöriga myndigheterna i de medlemsstater på vilkas marknad de har tillhandahållit utrustningen.

Detta innebär att om ni tillhandahåller denna utrustning i andra länder inom EU/EES är ni skyldiga att vidta åtgärder även i dessa länder.

Beslutet kan överklagas

Detta beslut går att överklaga, information om hur man går tillväga bifogas.

Beslutsfattare

Detta beslut är fattat av Avdelningschef Per Samuelsson. Inspektörerna Joel Lee Antman och Morgan Wojcik har varit föredragande. Inspektörerna Martin Gustafsson, Katarina Olofsson samt tf verksjurist Adam Hedbom har också medverkat vid den slutliga handläggningen av beslutet.

Om ni har frågor

Frågor besvaras av Joel Lee Antman. Vid brevväxling ska diarienummer 22EV1261 anges.

Elsäkerhetsverket

Per Samuelsson
Avdelningschef
Avdelningen för produkter

Bifogas

- Information om hur detta beslut kan överklagas.
- Provningsrapport nr HELES22 03000394 PO / ELSAK-00112

HUR NI ÖVERKLAGAR ELSÄKERHETSVERKETS BESLUT

När ni vill överklaga ett beslut som myndigheten har fattat är det viktigt att ni skickar det till rätt adress, i rätt tid och med rätt innehåll. Nedan beskrivs hur ni gör.

Överklagandet ska skickas till Elsäkerhetsverket

Om ni vill överklaga Elsäkerhetsverkets beslut ska ni skriva ett överklagande som ställs till Förvaltningsrätten i Karlstad, men skickas till Elsäkerhetsverket, Box 4, 681 21 Kristinehamn, eller registrator@elsakerhetsverket.se.

Ni måste överklaga i tid

Överklagandet ska vara Elsäkerhetsverket tillhanda inom tre veckor från den dag ni fick del av beslutet!

Överklagandet måste innehålla rätt information

I 3 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) och 43 § förvaltningslagen (2017:900) finns krav på vad överklagandet ska innehålla för information.

Därför måste ni beskriva varför ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring ni vill ha. Beskriv också vad ni vill att förvaltningsrätten ska pröva och vad ni vill att rätten ska känna till och ta hänsyn till vid sin prövning. Ni bör även uppge de bevis ni vill åberopa och vad ni vill styrka med varje särskilt bevis.

- Överklagandet ska dessutom innehålla följande uppgifter:
- Person- eller organisationsnummer,
- Postadress till företaget,
- Telefonnummer och e-postadress till en kontaktperson på företaget
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

KONFIDENTIELLT MEDDELANDE

Avsändare forvaltningsrattenikarlstad@dom.se
Mottagare registrator@elsakerhetsverket.se
Kopia niklas.sjoblom@msa.se
Ämne VB: Överklagande av Elsakerhetsverkets beslut dnr 22EV1261 inkl. begäran om inhibition [MSA-L.FID3622979]
Datum fre 2023-03-17 16:08:40

Överklagat beslut: Elsakerhetsverkets beslut med diariernr 22EV1261, daterat 2023-03-14

Bifogat överklagande har kommit in till förvaltningsrätten i stället för till den myndighet som har meddelat det överklagade beslutet.

Handlingarna, som kom in till förvaltningsrätten den 2023-03-17 översänds därför till er på Elsakerhetsverket för handläggning.

Kopia av detta meddelande har skickats till den klagande för kännedom.

Med vänlig hälsning

Charlotte Vivungi
Domstolshandläggare, Kanslienheten, Förvaltningsrätten i Karlstad

054-148576 o charlotte.vivungi@dom.se o Förvaltningsrätten i Karlstads webbplats

Så behandlar vi personuppgifter